Mr. J. Rugienius
1925 Beaverland St.,
Detroit, Mich. 48204
USA.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

neprikl ausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE — LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA — THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 11 (1138) XXVIII METAI *** *** *** 1969 m. KOVO - MARS - MARCH - 12 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

A. Eban, Izraelio užsienio reik. ministeris.

Egipto Nasser.

ABBA EBAN ATSAKO NASSERIUI

Izraelio užsienių reikalų ministeris Abba Eban, atsakydamas į naujus Egypto prezidento Gamal Abdel Nasserio grąsinimus, kad turėsiąs būti pradėtas ketvirtas karas su Izraeliu, jei pastarasis negrąžinsiąs užgrobtų arabų teritorijų, labai taikliai pastebėjo: "Nasserio pasisakymai parodo, koks negatyvus yra arabų nusistatymas taikos atžvilgiu, 1967 metų karo instigatorius dabar jau pasidarė ir 1969 metų taikos sabotatorium".

RUSŲ - KINIEČIŲ PASIENINĖS KOVOS

Sovietiniai teritorijų užgrobimai pradeda atsirūgti Kinijos pasienyje. 1860 metais, vėliau 1901 Rusija atsiplėšė gerokus teritorijos gabalus iš tuometinės Kinijos. Šiomis dienomis gi, prie Mandžūrijos pasienio, įvyko rimtas abiejų komunistinių besipešančių partnerių ginkluotas susirėmimas, kurio metu žuvo abiejose pusėse nemažas skaičius karių. Ties Sovietų ambasada Pekinge, susirinkusi milžiniška kiniečių minia, grūmodama kumščiais šaukė: "Pakarti Kosyginą!" ir "Iškepti Brežnevą!"

DAR VIENAS NUOSTABUS AMERIKIEČIŲ ASTRONAUTŲ ŽYGIS ERDVĖSE.

Apollo 9, š.m. kovo mėn. 3 dieną, milijonams stebint tai televizijoj, pakilo be jokių kliaudžių erdvėn. Erdvėlaivyje skrido astronautai James McDivitt (komendantas), David Scott ir Russell Schweickart. Abu pirmieji jau yra buvę erdvėse, pastarasis gi šią kelionę atlieka pirmąjį kartą. Visi numatyti komplikuoti pratimai praėjo sėkmingai ir, tokiu būdu teikia vilčių, kad dar šią vasarą pirmieji žemės gyventojai palies mėnulio paviršių. Visas Vakarų pasaulis ir, žinoma, patys amerikiečiai šiuo atsiekimu vertai didžiuojasi.

Gustav Heinemann

NAUJAS VAKARŲ VOKIETIJOS PREZIDENTAS

Nauju Federalinės Vakarų Vokietijos prezidentu išrinktas, tik šešių balsų dauguma, socialdemokratas ir buvęs teisingumo ministeris Gustav Heinemann, 69 metų amžiaus. Rinkimai įvyko Berlyne, sovietams dedant visas pastangas juos sabotuoti, sustabdžius net kelis kartus įvažiavimą plentais Vokietijos sostinėn. Rinkimų metu taip pat buvo vykdomi raudonųjų armijos manevrai. Lėktuvų judėjimo tačiau rusai nedrįso trukdyti.

PAGALIAU SUSEKTAS TERORISTŲ LIZDAS

Policija jungtinėmis jėgomis (Montrealio miesto, provincijos ir RCMP) pagaliau pradėjo suiminėti teroristus, kurie savo sprogdinimais buvo išerzinę montrealiečius. Įtariamas jų vadas Pierre Paul Geoffroy, 25 metų barzdotas separatistas, priklausęs taip vadinamoms išlaisvinimo gaujoms, buvo suimtas apšepusiam bute, begaminant bombas. Rasta dinamito tiek, kad juo būtų buvę lengvai galima sunaikinti ištisą miesto kvartalą. Rasta ir pundai komunistinės literatūros.

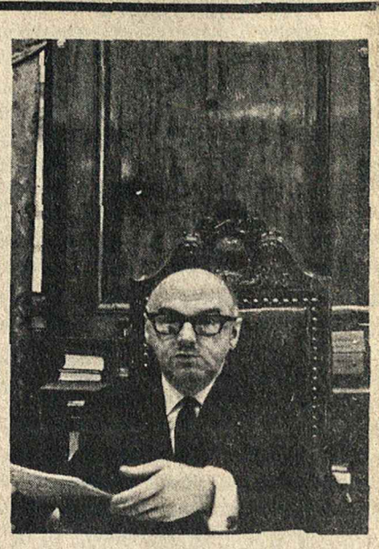

Jean Drapeau.

DRAPEAU LIEKA MONTREALIO BURMISTRU

Jean Drapeau, neabejotinai pats iškiliausias burmistras visoj Montrealio miesto istorijoj, pagaliau apsisprendė likti ir toliau savo pareigose. Manoma, kad tokį jo žingsnį nulėmė labiausiai apsisprendimas neužbaigti "Žmogus ir jo pasaulis" parodos. Prisidėjo prie to ir tūkstančiai laiškų, suplaukusių rotušėn ir prašusių jo nepasitraukti.

NIXONAS ĮSPĖJA HANOI

Prezidentas Nixon rimtai įspėjo Hanoi komunistinę valdžią, kad jei nesiliaus nuolat pasikartoją Pietų Vietnamo miestų puolimai, jis turėsiąs imtis griežtų žygių ir įsakyti JAV karinėms jėgoms vėl pulti Šiaurės Vietnamo dalinius, o lėktuvams bombarduoti komunistines teritorijas.

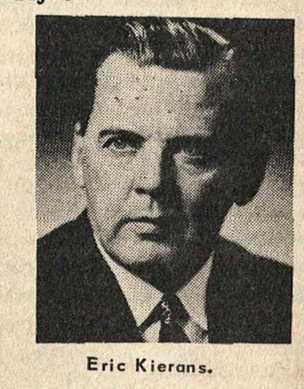

Eric Kierans.

BETVARKĖ KANADOS PAŠTE

Paštų ministeris Eric Kierans, teisindamasis parlamento opozicijai, pareiškė, kad tik Montrealio, Ottawos ir Toronto rajonuose paštas šiek tiek vėluoja. Visur kitur paštas pristatomas laiku. Tačiau, jis vistik pripažino, kad dauguma pašto priemonių yra apie 20 metų senumo, o siuntos kiekis nuo to laiko yra net padvigubėjęs. Galop, jis vis dėlto pažadėjo pašalinti pašto pristatinėjimo pavėlavimus.

KANADA PRAŠO KINIJOS UŽTIKRINIMO

Viena iš sunkiausiai išsprendžiamų diplomatinių santykių su raudonaja Kinija užmezgimo problemų, laikoma būsimų Kanados ambasados tarnautojų Kinijoj saugumas. Britų ir sovietų ambasados Kinijoje yra patyrusios įvairiausių užpuldinėjimų ir net fizinių sužalojimų. Kinija, savo ruožtu, sako, kad Kanada nėra toje pačioje kategorijoje su britais ar sovietais, ir kad jai jaudintis nereikėtų.

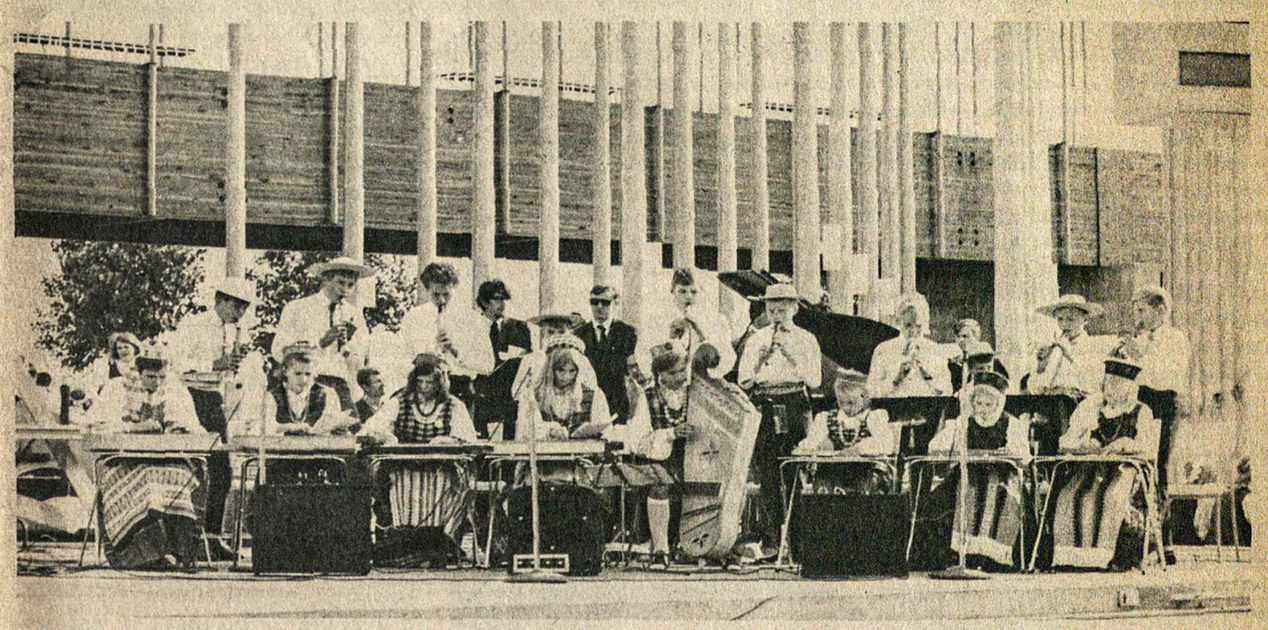

Būsimo Montrealio lietuvių ansamblio branduolys - tautinių instrumentų orkestras. Čia jis matomas Baltų Dienos koncerto metu - 1968 metų rudenį. "Žmogus ir jo pasaulis" parodos estradoje. Šio orkestro ir organizuojamojo ansamblio vadovas - Zigmas Lapinas. Š.m. balandžio mėn. 26 dieną įvyks naujojo ansamblio iškilmingas koncertas - krikštynos. Jurgio Šablausko nuotrauka.

Tačiau rimtesnių garantijų nepažada. O mums vis dėlto neaišku-kodėl negalima mylėti šeško tik iš tolo, neužmezgant jokių artimesnių ryšių su juo?

Ontario premjeras Robarts

ONTARIO PRIEŠ MEDICARE

Premjeras Robarts tvirtina, kad medicare kaštuotų žymiai daugiau negu dabartinis Ontario sveikatos draudimo planas. O jo opozicionieriai teigia, kad jis tiktai bandąs apsaugoti privačias draudimo įstaigas.

NAUJI MOKESČIAI ONTARIO PROVINCIJOJE

Už dviejų metų Ontario planuoja įvesdinti nepriklausomus asmeninius pajamų mokesčius. Provincinė valdžia taip pat žada apmokesdinti ir kapitalinius paaugimus (capital gains). Tai būtų pirmas bandymas Kanadoj, nes iki šiol kapitaliniai paaugimai nebūdavo taksuojami. Taip buvo daroma užsienio kapitalo prisiviliojimui.

NASSERIO PASIUNTINYS PAS DE GAULLE

Mahmoud Fawzi, prezidento Nasserio diplomatinis patarėjas, tuoj po Nixono vizito lankėsi pas generolą de Gaulle. Pokalbis užtruko 40 minučių.

SPALVOTA TELEVIZIJA RYTŲ EUROPAI

Rytų Vokietija gamins prancūziškus spalvuotus televizijos aparatus "Secam". Iki šiol jau tuos aparatus gaminasi sovietai ir vengrai.

LABDARYBĖS LABUI

Apie 300 hippių, Kamloops, Britų Kolumbijoje, leidosi viešai kerpami ir maudomi. Tai jie darė tik su viena sąlyga: tas "egzekucijas" vykdą turėjo aukoti Gordon Russell, 16 metų amžiaus jaunuolio, fondui. Minėtas jaunuolis geležinkelio nelaimėje prarado abi kojas.

PRANCŪZIJA NESIBIJO

Generolas de Gaulle paskyrė žinomą tolimųjų rytų ekspertą Etienne Manach ambasadoriumi į Pekingą.

ARGI DE GAULLE APRIMS?

Kai kurie ekspertai spėlioja, kad, po tokio darnaus Nixono vizito, de Gaulle tikriausiai aprimsiąs ir nesikišiąs į Kanados reikalus. Jo pažadą, kitais metais apsilankyti JAV-ėse, kai kas laiko lyg ir padoresnio apsiėjimo garantija (bent iki to vizito). Tačiau neatrodo, kad Ottawa ryžtusi tokiais spėliojimais pasikliauti ir, bent kol kas, jam jokio sutikimo Kanadoje neplanuoja.

PINIGŲ LABUI

Pirmą kartą po 20 komunistinio režimo metų Čekoslovakijos laikraščiai pradėjo dėti kapitalistinių Vakarų skelbimus. Vakarai už tokius skelbimus mokės vakarietiškais pinigais.

PERGALĖS LABUI

Rumunijos prezidentas ir komunistų partijos vadas Nicolae Ceausescu, parlamento rinkimų proga, įsijungė į gatvėje šokančių demonstrantų eiles ir atšventė rinkimų "pergalę". Rinkimuose dalyvavo tik viena-komunistų partija, tad ir pralaimėti buvo sunku.

PASIBAIGĖ "CIRKAS"

Prokuroras Jim Garrison, Clay Shaw asmenyje bandė sukompromituoti visą Warren komisiją, kuri atliko JAV prezidento J.F. Kennedžio nužudymo aplinkybių tyrinėjimą. Keista, kad vienas asmuo visos valstybės vardu, gali net du metus tampyti visai nekaltą žmogų vien tik savo asmeniškos nuomonės "neklaidingumui" įrodyti. Kai teisė pavirsta į cirką, tai ir pati teisė tampa įtartina. Tikimasi, kad už šmeižtą Clay Shaw pareikalaus stambokos pinigų sumos.

KAIRIEJI KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI LAIMI

Čilės prezidento Eduardo Frey kairioji KD partija vėl laimėjo rinkimus su 31.1% balsų. Antroje vietoje liko dešiniojo bloko Tautinė partija su 20.9% balsų. Toliau sekė komunistai su 16.6% ir radikalai -13.9%. Visai nebalsavusių buvo 29.5%.

WILSONAS ŠVEDIJON

Anglijos min. pirm. rengiasi oficialiam vizitui į Švediją š.m. liepos mėnesį.

DĖMESYS MAŽUMOMS

Washingtone įkurta patariamoji taryba, kurios uždavinys bus įtraukti mažumas į aktyvesnę bendruomeninę veiklą.

NAUJAS N.A.S.A. ŠEFAS

Nixonas patvirtino vyriausiu aeronautikos ir erdvės tyrinėjimo viršininku Thomas Paine, kuris jau šias pareigas ėjo po James Webb pasitraukimo-nuo praeitų metų spalio mėnesio.

SUKILKITE IR NUVERSKITE NAUJUOSIUS KREMLIAUS CARUS! -

-tokiais žodžiais Pekino radijas kreipiasi kasdien į Sovietų Sąjungos piliečius.

LATVIŲ SPAUDA

gražiai paminėjo mūsų nepriklausomybės šventę.

"Latvija Amerikā", didžiausias ir įtakingiausias latvių išeivių dvisavaitinis laikraštis Kanadoje ir JAV-ėse, savo 14 numerio pirmajam puslapyje įdėjo didžiulę Rasos Lukoševičiūtės, pasipuošusios tautiniais rūbais ir laikančios kankles, nuotrauką ir Aleksandrs Vilks parašė tam pačiam puslapyje ilgą ir išsamų vedamąjį apie Lietuvą. Straipsnis pavadintas "Ar ceribu uguni" (Su viltinga ugnim) ir jame pasakyta daug šiltų žodžių apie mūsų šalį ir išeiviją. Cituojam paskutiniuosius vedamojo sakinius: "Palinkėsime lietuviams jų šventės proga išlaikyti šią šviesią vilties ugnį tėvynėje ir svetur. Šiuo metu tai vienintėlė šviesa tamsioj naktyj, kurią iškęsti ir atlaikyti mums padeda mūsų gyvybės instinktas ir nesutrupinamas tikėjimas laisvės atgavimu".

nepriklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyriausias redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Vyr. redaktoriaus pavaduotojas Vacys Žižys.
Administratorius ir technikinis redaktorius Pranas Paukštaitis.

TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams:		*Yearly Subscription Rates:*	
Kanadoje	$6.00	Canada	$6.00
JAV ir Pietų Amerika	$6.50	USA & South America	$6.50
Visur kitur	$7.00	Other Countries	$7.00
Atskiras numeris	$0.15	Single copy	$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba p-to ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

ERDMONUI SIMONAIČIUI MIRUS

Ir dar vienas naujas kapas. Dar vienas senosios kartos kovotojas, dar vienas Lietuvos sūnus, paliko gyvuosius. Pildami kapą po kapo, pradedame suprasti, kad mums skirta tęsti ir tęsėti jų kovą. Net teisės nebeturime klausinėti kada ir kur, ir ar yra tokių, kurie galėtų tai padaryti už mus arba mūsų vietoj. Kiekvienas turime atiduoti dar šiandien savo duoklę, ir tai tiek gerai, kiek sugebame.

Bačiūnas, Kardelis, Simonaitis-čia, Balčikonis, Klimas-tėvynėje-juk tai tos pačios mūsų žemės istorija, nebe vien pavardės brangių žmonių, kurių taip ūmai netekome. Kiekvienam iš jų pasitraukus, radosi gretose tokia baisi, tokia milžiniška tuštuma! Kas stos jų vietoje? Ir kas stos, kai mes, jų, tegul ir menkesnė, pamaina pasitrauksim? Štai kada mūsų jaunimo problema tampa mūsų pačių likimo problema. Štai kada asmeniškos mirtys ima tapti pačios tautos mirtimi. Visa tai, nebeišvengiamai, prisimena, rašant šitą nekrologų eilę.

Erdmonas SIMONAITIS

Erdmonas Simonaitis (gimęs 1888 m. spalio 30, Spečiuose, Tilžės apskr.) buvo nemaža bruožų panašus į savo gimtųjų Prūsų sukilėlį Herkų Montę. Jie abu gynėsi nuo to paties ir puolė tą patį priešą. Jie abu buvo persekioti: vienas mirė kartuvėse, o kitas buvo kalinamas koncentracijos stovyklose ir vėliau persekiojamas, lyg koks savo krašto išdavikas. Kurio krašto? Argi Erdmonas Simonaitis, senųjų Prūsų palikuonis ir pasekėjas, galėjo ir turėjo būti persekiojamas už kovą prieš junkerinės ir hitlerinės Vokietijos imperializmą? O, deja, jis buvo ujamas ir teisiamas ir niekinamas. Bet jo nepalaužė kalėjimų sargai. Štai ką rašo Lietuvių Enciklopedijoje apie Erdmoną Simonaitį Klaipėdos sukilimo vadas J. Budrys: "Simonaičio vaidmuo sukilime yra ne eilinis. Jo atsistojimas priešaky, drąsa, krašto ir žmonių pažinimas laidavo pasisekimą. Jis neišsigando grąsinimų, net savo lietuvių draugų. Drąsiai galiu pareikšti, kaip ir tuomet, taip ir šiandien: nebūtų Simonaičio-nebūtų ir 1923 metų sukilimo".

Tokia, jau mirusio, sukilimo vado atestacija yra nebe vien privati nuomonė, bet istorijos tartas žodis. Ir mūsų tautos, ir Mažosios bei Didžiosios Lietuvos istorijoje jo vardas liks nepamirštamas, kaip ir Herkaus Montės, sukilėlio už savo žmonių teisę laisvai rinktis savo likimą. Tesiilsi Erdmonas Simonaitis ramybėje, nes po visų kovų ir persekiojimų jis jos tikrai yra užsitarnavęs!

Henrikas NAGYS

IR GERAI, IR BLOGAI...
(laiškai mums)

Laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami mūsų nuožiūra. Anonyminiai pasisakymai nebus spausdinmi.

Red.

16 VASARIO MINĖJIMAS

TORONTO. Lietuvos nepriklausomybės 51 m. paskelbimo sukaktuvės Toronte paminėtos, kaip ir visuomet, su reikiamu dėmesiu kaip iš rengėjų (LB), taip ir visuomenės pusės. Bažnyčiose būva specialios pamaldos su pritaikytais pamokslais, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Visuomet dalyvauja savanoriai - kūrėjai, šauliai, skautai, katalikės moterys, ateitininkai ir kt. Daromos rinkliavos ir bažnyčiose ir minėjimų salėse dėl Tautos Fondo, karo invalidams sušelpti. Per J.R. Simanavičiaus lietuvišką radio pusvalandį irgi visuomet gražiai paminima, duodant, ypač, gražios lietuviškos muzikos.

Šv. Jono parapijos salėje yra rengiamos vaišės svetimtaučiams organizacijų atstovams ir aukštiems miesto pareigūnams, politikams ir kt. lietuvių draugams.

Visur priešaky figuruoja su kalba Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Žmuidzinas, kunigai ir kt. liet. veikėjai.

Kai pavyksta salę gauti, tai susirenka net iki 3000 dalyvių. Būva: pagrindinis kalbėtojas, sveikintojai. Šįmet pasveikino Kanados ministeris pirmininkas P. E. Trudeau ir opozicijos lyderis R. Stanfield. Paprastai sveikina ir dalyvauja Toronto miesto burmistras, kontrolierius, aldermanai, Ontario prov. parlamento nariai (nuolatinis svečias ministeris John Yaremko MP) ir kt. Kai kalbėtojų būna daug, tai dar priedo meninė dalis, taip ir užtrunka 3-4 val.

Šiais metais norėta viešoji dalis sutrumpint. Kalbėjo trumpai gen. Liet. konsulas dr. J. Žmuidzinas, Kanados LB p-kas dr. S. Čepas. Pagrindinę kalbą pasakė dr. H. Nagys, "NL" redaktorius. Labai trumpai (gal 10 min.), prasmingai poetiškai (gera iškalba), supindamas dainos reikšmę tautos laisvei, išvedė, kad Lietuva dar gyva, nemirė ir nemirs, atgims.

Pavyzdys kaip reik kalbėti; gerai, trumpai.

Su dainomis, choru išėjo kitaip; perilgai. Dainavo ir šoko gražiai, tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės ir jauniausios irvyresnės. Deja, jautėsi, kad perdaug dalykų programoje, gal arti 10. Gavosi vaizdas, kad mes atsilankėme į koncertą, bet ne į minėjimą. Tautinės šventės minėjimas nubluko, paskendo dainose, atsirasdamas kaip priedas prie koncerto. Ir gražiausios dainos ir geriausia muzika, užtęsta, nustoja efekto, pasidaro nuobodi. Dideli muzikai, dirigentai, solistai savaime suvokia, "kaip ilgai"; ir užtat save dažnai brangina, kad nepapultų į nuobodulio srovę, kuri nevieną meno įžymybę degraduoja žemyn publikos akyse.

Jei yra Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, tai jis turi likti centre kiekvienam dalyviui ir ateinant ir išeinant iš salės. Kad tokie minėjimai visad ir visus lietuvius tebeįdomautų, reikia vis ką nors naujo įnešti. Šiais metais Toronto LB apylinkės valdyba su p-ku adv. G. Balčiūnu, atrodo, to siekė; sutrumpino kalbas, sveikinimus, bet UŽKLIUVO ant dainų, kurios kita proga ir sumažinus skaičių išeitų už cukrų.

Bendrai per nepriklausomybės paskelbimo minėjimus, reikėtų juos daugiau surišti su dienos tema, gyvenimu. Šįmet buvo daug tarptautinių įvykių, kurie prasklaido rūkus nuo laisvės atgavimo pavergtoms tautoms. Viltys didėja, nes imperijos braška iš vidaus ir praranda vardą tarptautinėje arenoje.

Prisiminimas Čekoslovakijos okupavimo, priešo agentų veikla Kanadoje, sprogdinant mokslo ir kt. įstaigas, vietos gyventojų tarpe kelia simpatijas pavergtai lietuvių tautai. Progas reik išnaudoti.

J. VAIDLONIS

BRANGUS TAUTIETI W!

Tamstos rašinys apie D. L. K. Vytauto klubo salės tinkamumą tilpusį L. N. nr. 9 (1136) Aiškiai parodo, kad taip greitai pamiršai savo tėvo ūkio pastatus, kur buvai užaugintas...

Ir dabar drįsti peikti viešai D. L. K. Vytauto salę, kuri yra vos 3 metai statyta, mūsų Montrealio lietuvių lėšomis ir kainavo $ 300,000.

Prisimink ant visados, kad gatvę puošė ne gražūs namai, bet tos gatvės gyventojai.

Kas ling organizacinės tvarkos aš galiu pasiūlyti tamstai įsijungti į aktyvų darbą ir tuos nesklandumus pašalinti. Durys atdaros darbininkų laukėme visur.

Įdomu kaip Jums sektus perskaityti anglų ar prancūzų kalboje publikai?

Kas nedirba klaidos nepadaro!..

P. ALINAUSKAS
D. L. K. Vytauto kl. vicepirm.

Estijos nepriklausomybės atkūrimo 50-čio paminėjimo proga, kurį vasario 24 d. paminėjo estai ir Kanadoje džiugu konstatuoti, kad Pabaltijos tautų bendradarbiavimas ir vėl pasidarė aktyvesnis. Pabaltijos valstybių t.y. tautų susivienijimo idėja pradėjo plėstis Lietuvoje 1930-31 m. per įsteigtas Lietuvių - Estų, Lietuvių-Latvių draugijas Kaune ir atatinkamas organizacijas Taline ir Rygoje. Teko būti Lietuvių-Estų dr-jos v-bos nariu ir atsimenu puikiai su kokiu entuziazmu ir viltimis maža grupelė žmonių pradėjo ta linkme dirbti... Paveikslo dešinėje matosi tos draugijos pirm. Kauno miesto burmistras J. Vileišis, pulk. Stencelis, min. St. Lozoraitis, gen. Gerulaitis, p. Mašiotienė, min. Turauskas, gen. Nagius-Nagevičius, pp. Žalkauskai, J. Mašiotas, min. Natkevičius, ir kt. 1931 m. vasario 24 d. Estijos nepriklausomybės minėjimo proga, Kaune, Rotušės salėje.

Dr. Pauline Sniečkus.

VOKIETIJA

ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

Š. m. vasario 9 d. Stuttgarte įvyko pirmas metinis draugijos susirinkimas. Apie jos įsikūrimą prieš pusmetį pasiunčiau pranešimą 15 - kai lietuviškų laikraščių, prašydamas redaktorius prisiųsti man bylon jų laikraščių numerį, kuriame bus apie tai paminėta. Ligi šiol tik 8 išklausė mano prašymą. Su padėka siunčiu jiems ir šį apyskaitinį pranešimą. Reikia pabrėžti, kad pirmas į tuos pranešimus atsiliepęs ir auką prisiuntęs užsienietis buvo p. A. Spudas iš Toronto. Pagarba ir padėka jam.

D-jos pirmininkas J. Glemža ėmėsi naujų priemonių aukotojams verbuoti. Siųsdamas d-jos įstatus, jis kreipėsi į virš šimto pažįstamų bei žinomesnių lietuvių užsieniuose. Su keleta iš jų užsimezgė susirašinėjimas, kaip plačiau suorganizavus aukų rinkimą.

Ypatingai šiltai susirinkimas sutiko pirmininko pranešimą apie labai palankų Šveicarijos lietuvių b-nės pritarimą d-jos tikslams. Reikia atminti, kad negausus tenykščių lietuvių būrelis savo laiku dosniausiai parėmė Vasario 16 gimnazijos steigimą. Dabar d-jos nariais tapo dr. A. Gerutis su ponia. B-nės v-bos pirmininkas p. Gegeckas ir narė p-lė Pečiulionytė pasižadėjo suorganizuoti b-nės narių paramą d-jai.

LABDAROS v-ba, ieškodama kitokių kelių lėšoms padidinti, numato tarp kitko surengti loteriją.

Konkrečiai apie d-jos veiklą reikia pasakyti, kad ji jau turi 30 narių. Pernai jie suaukojo iš viso apie DM 3000. - Arti DM 1000 išleista nepasiturinčiųjų mokslapinigiams gimnazijoje apmokėti. Neseniai Vokietijon atvykusiam vargingam mokiniui nupirkta drabužių karta. Keletai mokinių padalinta kišenpinigių. Šiems reikalams išleista apie DM 600. - Studentam paremti išduota taip pat DM600-pašalpų.

Draugija turi jau mecenatus. Nuo naujų metų kun. K. Senkus ir ponai Glemžos globoja po vieną gimnazijos mokinį, mokėdami kiekvienam po DM 50. - dydžio mėnesinę stipendiją.

Visuotinis sus-mas, įsitikinęs, jog v-ba, kad ir mažomis lėšomis, sėkmingai vykdo d-jos užsibrėžtus tikslus, pareiškė jai, o ypač jos nepailstančiam pirmininkui, nuoširdžią padėką.

Kalbant apie užsieniečių paramą paaiškėjo, kad gauta patarimų kviesti rėmėjais seniau Vokietijoje aukštuosius mokslus baigusius, dabar JAV ir kitur užsieniuose gerai įsikūrusius lietuvius, nes jie iš patyrimo pažįsta sunkią moksleivijos būklę Vokietijoje.

D-jos v-ba imasi iniciatyvos įkurti pastovią jaunimo stovyklą gražioje ir visais atžvilgiais patogioje vietoje. Nes pernai vykusią skautų stovyklą ištiko katastrofa, kai prasidėjus liūtims, ji buvo apsemta.

Naujus metus d-ja pradeda viltimi, kad pavyks padvigubinti narių skaičių ir bent 50% sukaupti daugiau lėšų. Tai visi tautiečiai esate nuoširdžiai kviečiami jai padėti.

P. GUDELIS

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

Bartašius Jonas, Simono sūnus, gim. Ezeliškių km., Skaudvilės vl., Tauragės apsk.

Juodis Juozas, Jono sūnus, apie 80-85 m.a., gim. Meškučių km., Šunskų - Kvietiškių vl., Marijampolės ap., į JAV-bes išvykęs 1903-1904 m.

Rimkevičius Kazys, Simo sūnus, gim. 1912 m. Antaginėlių km., Babtų apylinkėje.

Rogalskis Valerijonas, Jono sūnus, gim. apie 1891 m. Mėšlių km., Krekenavos vl., Panevėžio ap., taip pat paieškomos ir jo dvi seserys.

Survila Antanas, tėvai Vincas ir Olė Survilai, gyvenę Ukmergėje.

Tiškus Anupras, Ignotas ir Jeronimas, Antano sūnūs.

Vilkauskienė - Mackevičiūtė Stefanija iš Sedos m., Mažeikių ap.

Vizgaudis Benediktas, gyvenęs Ludington, Mich., arba jo vaikai.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi pranešti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024.

DIDŽIAM LIETUVIUI IR VARPININKUI,
MŪSŲ SPAUDOS VETERANUI
Jonui Kardeliui
mirus, jo žmonai Elzbietai, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą
Lietuvos Valstiečiai Liaudininkai - Detroite ir Windsore.

Didžiam lietuviui ir nenuilstamam kovotojui dėl lietuvybės ir Lietuvos valstybės laisvės ir nepriklausomybės
JONUI KARDELIUI mirus,
jo žmoną, didž. gerb. Lietuvos Valst. Operos solistę p. E. Kardelienę giliai užjaučia
Lietuvos kariuomenės Kūrėjai - Savanoriai Montrealyje.

Tauriam lietuviui ir nenuilstamam kovotojui dėl lietuvybės ir Lietuvos laisvės, JONUI KARDELIUI mirus, jo žmoną, Lietuvos Valst. Operos solistę p. E. Kardelienę, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Valle ir Jonas Viliušiai.

"Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriui
a.a. JONUI KARDELIUI
mirus, jo žmoną Elzbietą Kardelienę nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime
V. ir V. Treigiai.

Gerb. p. E. KARDELIENĘ, jos mylimam vyrui mirus, šioje skausmo valandoje nuoširdžiausiai užjaučiame
Elena ir Vladas Vanagai.

ELENĄ BERNOTIENĘ, jos mamytei mirus Lietuvoje nuoširdžiausiai užjaučiame
Elena ir Vladas Vanagai.

NIKODEMUI PRIŠMANTUI mirus,
jo žmonai ir visiems artimiesiems nuoširdžiausia užuojauta
H. ir O. Adomoniai.

Mūsų Kredito Unijos nariui
A†A
NIKODEMUI PRIŠMANTUI
mirus, jo žmonai, seseriai Enfilijai Atkočiūnienei ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" Valdyba.

MŪSŲ SPORTAS

NAUJI VADOVAI

ŠALFASS-gos centro valdyba skelbia naujų vadovų paskyrimus.

Vidurinių Vakarų sporto apygardos vadovu yra tvirtinamas dr. Edmundas Ringus, dabartinis Chicagos lietuvių futbolo klubo Lituanicos pirmininkas. Dr.Ringus šiom pareigom buvo išrinktas Vid. Vakarų sporto apygardos klubų atstovų visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo metu,š.m.vasario mėn.1 d. Detroite. Ligšioliniam vadovui ir centro valdybos nariui Zigmui Žiupsniui centro valdyba reiškia padėką už gerą pareigų atlikimą ir jo nenuilstamą pasišventimą lietuvių sporto labui.

ŠALFASS-gos lauko teniso vadovu patvirtintas Jurgis Šenbergas,Detroito LSK Kovo lauko teniso sekcijos vadovas. Šiom pareigom Šenbergas buvo išrinktas visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo, š. m. vasario 1 d. Detroite. Jis sudarys ŠALFASS-gos lauko teniso komitetą ir jam vadovaus. Mr. J. Šenbergas, 35380 Mound Rd. # 3, Warren, Mich. 48092.

Patvirtintas ŠALFASS-gos golfo komitetas.Dabartinis Detroito LSK Kovo golfo sekcijos vadovas Algis Rugienius pirmininku, Chicagos lietuvių golfo klubo pirmininkas J. Baris nariu ir Kanados sporto apygardos vadovas Kostas Lukošius nariu. Komiteto pirmininko adresas:Mr.A.Rugienius, 30717 Lund Drive,Warren,Mich.48093.

ŠALFASS-gos stalo teniso sekcijos vadovu patvirtintas Benediktas Žemaitis.P.Žemaitis yra vienas iš mūsų gerųjų stalo tenisininkų, be to pareigingas sporto darbuotojas. Jis sudarys komitetą ir jam vadovaus. Naujo vadovo adresas: Mr. B. Žemaitis, 3315 W. 65-th Place, Chicago, Ill. 60629.

ARTIMESNĖS 1969 M. ŠALFASS-gos VARŽYBINIO KALENDORIAUS DATOS

ŠALFASS-gos krepšinio ir tinklinio pirmenybės įvyks š. m. balandžio 12-13 d. Clevelande.Rengia Clevelando LSK Žaibas. Varžybos vyks visose suaugusių ir prieauglio klasėse pagal nustatytą programą.

Š. A. pabaltiečių krepšinio ir tinklinio turnyras numatomas š.m.gegužės mėn. 17-18 d. Toronte,Ont.Rengia estai. Programoje: krepšinis-vyrams, moterims ir jauniams A. kl. (1950 m.gimimo ir jaunesniem), tinklinis-vyrams,moterims,juniorams (1948 m. gim. ir jaun.) ir mergaitėms (1950 m. gim. ir jaunesnioms).

IV-sios tradicinės lengvosios atletikos rungtynės tarp Š.Amerikos lietuvių ir ukrainiečių rinktinių numatomos š. m. birželio 21-22 arba birželio 28-29 d., Toronte. Vykdo Toronto PP SK Aušra. Varžybos vyks vyrų ir moterų klasėse.

Š. Amerikos pabaltiečių ir lietuvių vyrų, moterų ir jaunių A kl.(16-18 m.) lengvosios atletikos visų klasių plaukymo ir tik pabaltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks š. m. liepos 26-27 d. Clevelande, Ohio. Vykdo Clevelando LSK Žaibas.

Eltos Informacijos

Laisviems lietuviams įvairiomis progomis reiškiant protestą prieš Sovietų Sąjunga pavadintos Rusijos komunistinės valdžios įvykdytą Lietuvos okupaciją, - Lietuvoj tebelaikomą, nepaisant nei tarptautinės teisės, nei žmoniškumo dėsnių, kankinant Lietuvos žmones, juos rusinant, pavergiant lietuvių tautą fiziškai ir dvasiškai bei išnaudojant kraštą ūkiškai-ypač pabrėžtini šie nusikaltimai:

1) Okupantas ištrėmė iš Lietuvos į Sibiro ir kitų atšiaurių Rusijos užimtų sričių prievartinio darbo stovyklas kelis šimtus tūkstančių Lietuvos gyventojų,pasmerkęs juos žiaurioms kančioms ir mirčiai. Didelė ištremtųjų dalis žuvo tose stovyklose, o gyviems išlikusiems daugelių atvejų vis dar kliudoma grįžti į savo kraštą.

2) Okupantas sistemingai persekiojo ir tebepersekioja Lietuvos dvasininkus ir tikinčiuosius. Atėmė iš jų maldos namus ir uždarė vienuolynus, viską iš jų pasisavindamas. Kovodomas prieš religiją,okupantas visokiomis priemonėmis kliudo naujų dvasininkų paruošimą ir priaugančios kartos religinį auklėjimą.

3) Okupantas planingai gabena į Lietuvą savo kolonistus, daugiausia rusus,pastoviai juos įkurdina Lietuvoj ir skiria juos į vadovaujamas pareigas įstaigose, įmonėse, kolchozuose ir valstybiniuose ūkiuose, kad, jų padedamas, galėtų greičiau ir sėkmingiau vykdyti Lietuvos rusinimą, lietuvių komunistų indoktrinavimą ir politinį sekimą.

4) Okupantas, laužydamas tarptautinės teisės nuostatus, mobilizuoja Lietuvos jaunimą į savo kariuomenę, išblaško jį plačioje savo valdomoje, Lietuvai svetimoje teritorijoje, o tą karinę "prievolę" atlikusiems visokiais būdais kliudo grįžti į savąjį kraštą.

Be to,Lietuvoj mokslą baigusio jaunimo didelę dalį okupantas siunčia tariamai stažo atlikti į tas svetimas sritis, o paskui sudarinėja kliūtis grįžti į Lietuvą.

5) Okupantas,iš pagrindų pakeitęs buvusią Lietuvos mokyklų sistemą, išbraukė iš mokyklų programų Lietuvos istorijos ir geografijos dėstymą, įjungęs tų dalykų tik menkas nuotrupas į Rusijos valstybės istorijos bei geografijos arba Rusijos komunistų partijos istorijos mokymo programą. Lietuvių kalbos ir ypač literatūros istorijos dėstymo programa irgi verčiama siaurinti ir užleisti daugiau vietos rusų kalbai bei literatūrai.

6) Stengdamasis ūkiniu požiūriu suliedinti Lietuvą su savo valdomaisiais Rusijos ir kitais plotais, okupantas steigia Lietuvoj pramonę, tarnaujančią visų pirma Rusijos ūkiniams ir politiniams interesams, nepaisydamas Lietuvos žmonių interesų.Steigia Lietuvoj net naftos perdirbimo įmonę,reikalingą iš kitų Rusijos valdomų sričių atgabentai naftai perdirbinėti eksporto reikalams,nepaisydamas lietuvių mokslininkų bei visuomenininkų protesto ir įrodinėjimų, kad Lietuvai tokios įmonės ne tik nereikia, bet kad ji gali būti tik pavojingai žalinga, nes užterš Lietuvos vandenis, laukus ir orą, pridarys neatitaisomos žalos Lietuvos augmenijai, gyvūnijai ir gyventojų sveikatai.

Lietuviams laisvėje yra tekęs uždavinys naudotis visomis progomis kelti viešumon tokius vadinamosios Sovietų Sąjungos nusikaltimus Lietuvoje ir reikalauti, kad Lietuvai būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomybė.

———— — ————

Vilniuje (Antakalnyje) žada netrukus - tai yra, gal ateinantį rudenį, gal ir vėliau - pradėti statyti naują studentų bendrabutį.Tai būsią du 16 aukštų pastatai,kuriuose būsią vietos gyventi tūkstančiui studentų. Anot projekto aprašymo, bendrabutyje numatomi"kambariai-erdvūs,vienam žmogui teks 6 metrai gyvenamojo ploto", o "iki šiol statomuose bendrabučiuose-tik 4 metrai". (K.T., gr. 28).

Atseit,studentai tuo tarpu negauna nė pusės oficialiai asmeniui priklausančio (valdžios nustatyto) 9 metrų gyvenamojo ploto.Iš naujo projekto tuo tarpu tiek paguodos, kad po kokių trejų metų vienas iš keliolikos Vilniaus studentų (arba vienas iš beveik 50 Lietuvos studentų) gal jau galės gauti bendrabučiuose net du trečdalius žmogui pripažinto (nors irgi persiauro) gyvenamojo ploto.

———— — ————

Vliko valdyba, vykdydama Vliko statuto jai suteiktą teisę ir pavedimą, sausio 8 dieną iš naujo sudarė Tautos Fondo valdybą. (Tautos Fondas teikia lėšas Vliko veiklai finansuoti. Praėjusių Vliko seimo posėdžių metu TF valdyba buvo pateikusi atsistatydinimo pareiškimus).

TF valdybos pirmininku vėl išrinktas prel.Jonas Balkūnas. Išrinkti ir kiti ligšioliniai valdybos nariai: Vaclovas Aleksnis, Petras Minkūnas, Juozas Pažemėnas, Albertas Ošlapas. Išrinktas naujas valdybos narys - Stasys Lušys.

Valdybos nariai pareigomis dar nepasiskirstė. Iš naujo sudarytą Tautos Fondo valdybą turi patvirtinti Vliko taryba. Numatoma,kad tai bus padaryta artimiausiame Vliko tarybos posėdyje.

———— — ————

Jau aštuoneri metai,kaip Pietų Amerikoj leidžiamas ELTOS biuletenis ispanų kalba. Viena iš kliūčių biuletenių informacijos aktualumui palaikyti yra ne tik retoka galimybė tuos biuletenius išleisti, bet ir susisiekimo su informacijos šaltiniais keblumai. Prof. J. Paršelio (Buenos Aires) redaguojami biuleteniai 1968-tais metais tapo reguliaresni: tais metais pasirodė penki numeriai (per ankstesnius 7 metus - 26). Paskutiniame -lapkričio-gruodžio-numeryje yra pateikti devyni straipsniai su informacijomis apie rusų viešpatavimo reiškinius bei poveikius įvairiose Lietuvos gyvenimo srityse. Be to, primenamas trijų įžymių urugvajiečių - Lietuvos laisvės kovos rėmėjų apdovanojimas sukaktuviniais Lietuvos medaliais(jų tarpe Montevideo miesto galva), sėkmingas skulptoriaus A. Mončio pasirodymas Paryžiuje, pateikiamas informacinis rašinys apie senovinius lietuvių muzikos instrumentus, lietuvių dainas ir tautinius šokius.

———— — ————

1935 metais Kauno meno mokyklą baigęs skulptorius Henrikas Rudzinskas (J. Zikaro mokinys),buvęs Joniškio ir Telšių gimn. mokytojas, sausio 19 d. susilaukė 90 metų amžiaus. Dabar (nuo 1946) yra dėstytojas Kauno Dailės Technikume (toj pačioj buvusioj Meno mokykloj).

GULKIT ANT PILVŲ...

Parašyta pagal vokiečių žurnalą "Der Spiegel".

Kada mes, lietuviai, šiuos metus pavadinome Švietimo ir Šeimos metais,svarbiausio Vakarų pasaulio miesto Vašingtono gyventojai, greičiausiai, bus priversti 1969 metus pavadinti "Al Capone metais".

Šv.Petro bažnyčios parapijonys,apie 300 žmonių, ne ant kelių turėjo pulti laike pamaldų, bet gultis ant pilvų, kada šeši banditai rinkosi pinigus, papuošalus ir moterų rankinukus.

Keturi 10-mečiai negrų vaikai apiplėšė vieną moterį,atimdami jai 25 dolerius.

236 kartus buvo apiplėšti miesto autobusų šoferiai. 237-tą kartą plėšiant, šoferis buvo nušautas.

Tik vien praeitais metais Vašingtone buvo 209 žmonės nužudyti. Policija nušovė 20 civilių. Užregistruota 4640 ginkluotų plėšikavimų. Maždaug 13 kasdien.

Savo rinkiminėje kalboje R. Nixonas pažadėjo "pirmiausia išvalyti Vašingtono gatves nuo nusikaltėlių... ir tautos sostinę išvaduoti nuo baimės".

Bet jau per pirmasias dvyliką šių metų dienų jau buvo užpulti 14 bankų (vien tik 7-tą sausio-4 užpuolimai), 11 žmonių nužudyta, 250 plėšimų užregistruota - daugiau,negu aštuonių milijonų Londone per visus 1967 metus (205 plėšimai). "Tai tautos gėda"-rašė "Chicago Tribune".

Tai "tautos gėdai" pašalinti, buv.prezidento Johnsono dėka, šiandien Vašingtone yra 4100 policininkų.

Baltieji vis daugiau apleidžia miestą-persikelia į švaresnius priemiesčius.

Iš 850,000 Vašingtono gyventojų, apie du trečdaliu yra negrai.Sostinės mokyklose negrai sudaro net 93.6 %.

80% nukentėjusiųjų ir apie 80% nusikaltėlių buvo negrai. Tačiau dauguma miesto policininkų yra baltieji, kuriems negrai, iš baimės ir neapykantos nieko tardant nepasako. O jei ir ką ir pasako, tai tęsiasi mėnesiais,kol nusikaltėlis yra teisiamas,nes Vašingtono teismai yra perkrauti bylomis. Iš 53 banko plėšikų, kurie buvo sugauti pereitais metais, dar nei vienas nesėdėjo kaltinamųjų suole. Daugelis plėšikų, paleisti už užstatą iki teismo dienos, plėšikauja toliau.

Vos tik sutemsta, sostinės gatvės lieka tuščios, nes plėšikai išdrįsta ateiti iki prezidentūros rūmų. R. Nixono tarnauja Charlene C.Cozart aną penktadienį 7.50 v.v., besiruošdama vykti namo, prie Baltųjų Rūmų buvo užpulta bandito, kuris jai atėmė 2 dolerius su centais.

Po trijų dienų Nixonas pareiškė: "...dabar tai atėjo net prie mūsų pačių durų. Aš paliepiau teisingumo ministeriui paruošti kovai su nusikaltimais Vašingtone kuo greičiausia kokią nors programą".

Kol tas teisingumo ministeris tą programą paruoš,vašingtoniečiai jau patys ruošiasi kovai su nusikaltėliais. Moterys užsirakina automobilius iš vidaus,autobusų šoferiai nebeturi grąžos. Kada "Metropolitan" bažnyčios "skarbonką" vagys išplėšė,kunigas Frank Reid pareiškė: "Dabar nusipirksiu vilkinį šunį ir be jo neisiu bažnyčion".

Kiti, gindami savo gyvybę ir turtą,šauna iš pistoletų net ir į bėgančius banditus.

Niujorkiškis "D.News" rašė: "Atsižvelgiant į šaudymasi pistoletais sostinės gatvėse, sunku bus R. Nixonui apsispręsti, kuo jam teks būti: JAV prezidentu, ar Vašingtono šerifu". J. G.

Mokesčiai moka mi ne užvisas pajamas. Tai reiškia štai ka.

Jeigu esate Kanados mokesčių moketojas, galite padaryti kai kurias atskaitas nuo savo pajamų sumos.

Pavyzdžiui, kiekvienas mokesčių mokėtojas, gyvenęs Kanadoje ištisus metus, turi teisę atskaityti nuo savo pajamų $1000, kurie neapmokestinami. Jeigu esate vedęs ir Jūsų žmonos metinės pajamos nesiekia $250, galite reikalauti ir papildomos jai $1000 atskaitos. Jeigu turite vaikų, taip pat galite atskaityti po $300 tiems, kurie dar neturi 16 metų, ir po $550 tiems, kurie turi daugiau kaip 16 metų ir mažiau nei 21 metus amžiaus.

Jeigu Jūsų vaikas invalidas ir mokosi mokykloje ar universitete, galite jam atskaityti $550 ir tuo atveju, kai jis turi daugiau kaip 21 metus amžiaus.

Jeigu turite išlaikyti giminę, gyvenantį ne Kanadoje, ir jeigu tas asmuo atitinka tam tikras Kanados mokesčių taisykles, galite reikalauti jam mokesčių atskaitas.

Užpildant pajamų mokesčių formą, reikia atsiminti vieną svarbų dalyką: jei Kanadoje gyvenate ne ištisus metus, atskaitas turite išdalinti proporcingai. Apie tai smulkiau paaiškina mokesčių vadove..

Jei reikia pagalbos užpildyti formai ir pridėtasis vadovas nepadeda, ateikite pas mus. Netoli Jūsų yra apylinkės mokesčių įstaiga District Taxation Office, kuri paaiškins visus klausimus apie pajamų mokesčius. Daugelis įstaigos tarnautojų moka keletą kalbų. Jei norite, galite atsivesti draugą, kaip vertėją. Vienu ar kitu būdu, sutvarkysime Jūsų pajamų mokesčius ir nereikės rūpintis.

Mes esame tam kad pagelbėtume

Department of National Revenue, Taxation

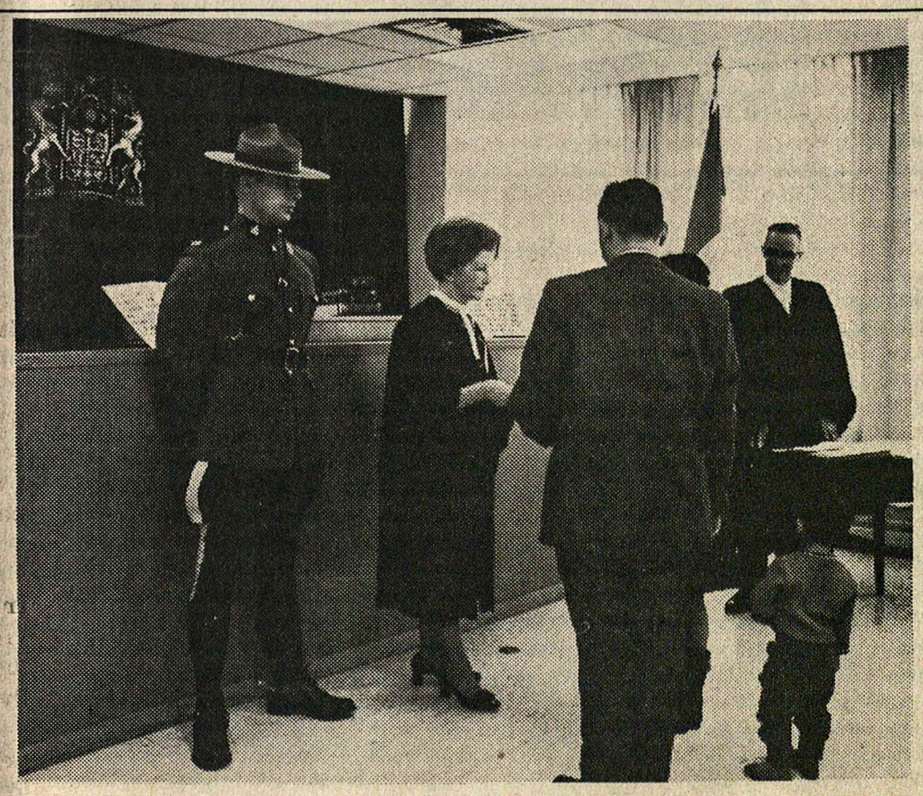

PO PENKIŲ METŲ...

jie tampa tos pačios tautybės kaip jų Kanadoje gimęs sūnus. Kanados pilietybės geidžia daugelis pasaulio žmonių. Kas metai, apie 60,000 žmonių iš įvairių kraštų duoda priesaiką kaip Kanados piliečiai.

Ar jūs galite gauti Kanados pilietybės teikiamas teises ir atsakomybę?

Pasiteiraukite ir pasitikrinkite jums artimiausiame Kanados Pilietybės Teisme (Canada Citizenship Court).

Jie yra pasiruošę jums patarnauti sekančiose vietovėse: HALIFAKSE, MONCTONE, MONTREALYJE, OTTAWOJE, SUDBURYJE, TORONTE, HAMILTONE, ST. CATHARINES, KITČENERY, EDMONTONE, ir VANCOUVERY.

Taip pat galite rašyti šiuo adresu: The Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.

KANADOS VYRIAUSYBĖ

KULTŪRINIS PUSLAPIS

RAY BRADBURY.

SLIBINAS

Niekas nejudėjo-nakties vėjas tyliai perbėgo trumpą lauko žolę. Prieš daugelį metų vienas, vienintėlis paukštis perskrido aklą dangaus skliautą. Prieš daugelį metų pora mažų akmenų sutrupėjo į dulkes. Dabar tik naktis pripildė mintis dviejų vyrų pasilenkusių prie vienišo laužo šioj laukinėj vietoj; tamsa tekėjo tyliai jų gyslomis ir tiksėjo smilkiniuose ir riešuose.

Liepsnos šviesa mirgėjo ant jų veidų ir akys buvo pilnos oranžinių atspindžių. Jie klausėsi vienas kito vėsaus, lėto kvėpavimo ir akys mirksėjo kaip driežų. Pagaliau vienas pajudino degančius medžius kardu.

"Ką darai, idiote! Pamatys mus!"

"Ar svarbu", pasakė antrasis vyras. "Slibinas gali mus užuosti už mylių ir mylių. Dieve brangus, kaip šalta! Norėčiau dabar būti pilyje".

"Mirties mes sulauksim, ne miego..."

"Bet kodėl, kodėl? Slibinas niekad neateina į miestą!"

"Tylėk, kvaily! Jis suėda žmones keliaujančius nuo mūsų miesto iki sekančio".

"Na ir kas? Tegul jis sau juos ėda, o mes einam į namus!"

"Palauk, pasiklausykim!"

Abu sustingo.

Jie laukė ilgą laiką, bet girdėjosi tik jų arklių balnų kilpų, sidabrinių sagčių nervingas skambalavimas, panašus į juodo aksomo tamburino garsą.

"Ach", atsiduso antrasis vyras. "Šis kraštas yra kaip baisus sapnas. Viskas čia gali atsitikti. Kažkas užpučia saulę naktis. Ir tada... ir tada, klausyk! Žmonės sako, kad slibino akys yra ugnis. Jo kvapas yra kaip balti dūmai; gali jį matyti degantį per tamsius laukus. Kai jis bėga užuodi sierą ir girdi griaustinį, kur jis praeina dega žolė. Avys pasiunta ir miršta. Moterys pagimdo pabaisas. Slibino riksmas sutrupina pilies sienas ir kai pateka saulė gali matyti jo aukas išdraikytas ant kalvų ir pašlaičių. Kaip manai, kiek riterių jau žuvo kovoje su slibinu, taip kaip ir mes žūsime?

"Užtenka!"

"Užtenka! Šitoj apleistoj vietoj aš net nežinau kokie dabar metai!"

"Devyni šimtai nuo Gimimo".

"Ne, ne", šnabždėjo antrasis vyras, užmerktom akim. "Šituose laukuose nėra Laiko, yra tik tai kas yra Amžina. Man atrodo jei aš grįžčiau atgal keliu, miesto nebūtų, žmonės būtų dar negimę, viskas pasikeitę, pilys dar neiškaltos iš uolos, balkiai neiškirsti iš miško; neklausk manes kaip aš žinau, laukai žino ir man pasako. O mes sėdim čia vieni, slibino krašte. Dieve padėk mums!"

"Jei bijai, užsidėk savo šarvus!"

"Kas iš to? Slibinas atbėga iš nežinia kur; mes nežinom kur jo namai. Jis dingsta rūke; mes nežinom kur jis nubėga. Visvien reikia užsidėti šarvus, mirti reikia gerai šarvuotam".

Pusiau užsidėjęs šarvus, antrasis vyras sustojo ir pažvelgė atgal.

Iš tamsių laukų, iš nakties ir tuštumos, pakilo vėjas, pilnas dulkių, iš laikrodžių skaičiuojančių laiką dulkėmis. Juodos saulės degė šio vėjo širdyje ir krito milijonas sudegusių lapų nuo rudens medžio augančio už horizonto. Vėjas sutirpdė peisažus, sutirpdė kaulus kaip baltą vašką, jo sujudintas kraujas sutirštėjo drumzlėmis smegenyse. Vėjas buvo tūkstantis mirštančių sielų ir laikas sumaišytas ir praeinantis. Jis buvo rūkas tamsumoje ir ši vieta buvo niekeno vieta ir nebuvo nei metų nei valandos, tik du vyrai beveidėj tuštumoj. Audra ir balta perkūnija judėjo už žaibo krintančio į žemę, kaip žalias stiklas. Lengvas lietus sudrėkino žolę, viskas išblėso, du vyrai laukė vieni, jų šiluma buvo vienintėlė šaltame metų laike.

"Ten", sužnabždėjo pirmasis vyras. "O, ten..."

Toli už mylių, staugdamas atskuba slibinas.

Tyliai jie užbaigė dėtis šarvus ir sėdo ant arklių. Vidurnaktį perkirpo šiurpus garsas, slibinas vis artėjo, geltonos akys sužėrėjo virš kalvos, vos matomas juodas kūnas nuslinko nuo kalvos ir dingo klonyje.

"Greitai!"

Jie paragino arklius pirmyn.

"Jis turi praeiti pro čia!"

Šarvuotomis rankomis tvirčiau suėmė ietis ir pridengė arkliams akis.

"Viešpatie!"

"Taip, Jo vardu".

Tuo momentu slibinas pasirodė už kalvos. Milžiniška, gintarinė akis pagavo juos, uždegė šarvus raudonais atspindžiais. Su baisiu vaitojančiu riksmu ir traiškinančiu greičiu, slibinas metėsi į priekį.

"Pasigailėk!"

Ietis įstrigo žemiau nuogos geltonos akies, susilenkė, išmesdama vyrą iš balno. Slibinas sutraiškė kūną po savimi. Jo juodas petys trenkė likusį raitelį ir jo arklį šimtą pėdų tolyn į uolos kraštą. Slibinas vaitojo ir cypė, ugnis buvo aplink ir po juo, rausva, geltona, oranžinė saulė-ugnis ir didelės, minkštos, akinančių dūmų, plunksnos.

"Ar matei? pasigirdo balsas. "Ar aš tau nesakiau!"

"Tas pats! Tikrai tas pats! Ką tu pasakysi, riteris su šarvais! Suvažinėjom jį".

"Sustosi?"

"Vieną kartą sustojau, nieko neradau. Nemėgstu šiuose tyrlaukiuose sustoti. Kartais net šiurpas nukrečia. Keistai jautiesi čia".

"Bet mes kažką suvažinėjom!"

"Juk švilpiau keletą kartų, žmogus nesijudino!"

Garų srovė išblaškė aplinkui rūką.

"Pasieksim Stokely laiku. Reik daugiau anglių, ką, Fred?

Švilpimas nukratė rasą iš tuščio dangaus. Naktinis traukinys, su ugnim ir įnirtimu, pralėkė griovį, į kalnelį ir dingo šiaurės link. Juodi dūmai ir garai išsisklaidė šaltame ore, minutės po to kai jis praėjo ir dingo amžinai.

Vertė Ilona GRAŽYTĖ

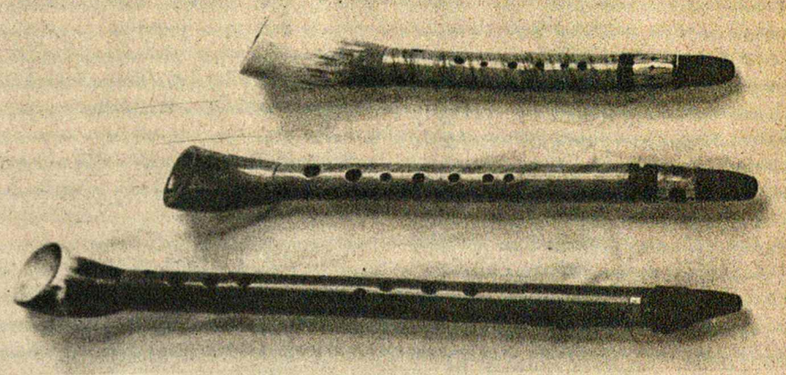

Montrealio lietuvių tautinių instrumentų orkestro instrumentai: (iš apačios) birbynė, Sekminių ragelis "C" ir Sekminių ragelis "G".
J. Šablausko nuotrauka.

PRABĖGOMIS...

Henrikas Nagys

Jau minėjome šioje vietoje, kad Kazys Bradūnas, suredaguodamas "Lietuvių literatūrą svetur", neabejotinai mums visiems ir pačiai Lietuvai padavė į rankas didžiausią dovaną, švenčiant nepriklausomybės paskelbimo penkdešimtmetį. Verta todėl apie ją dar pakalbėti. Pirmiausia: ji yra 698 puslapių ir kainuoja tik dešimtį dolerių. Nemalonu tai minėti pačioj pradžioj, bet tie, kurie pažįsta mūsų knygos vargo kelią, gerai žino, kad tai būtina. Taigi, už tuos pinigus galėsime savo bibliotekose patalpinti išsamiausią, rimtai ir autoritetingai parašytą, v i s ą mūsų išeiviškos literatūros istoriją. Ir ne tik istoriją, bet taip pat jos įvertinimą. Tik tas, kuris yra kada nors tokio darbo ėmęsis, žino kiek pastangų ir kiek pakantos bei kantrybės reikėjo Kaziui Bradūnui, kad toji, Į LAISVĘ fondo finansuota (ir dr. K. Ambrozaičio užsispyrusiai remta ir raginta) knyga galėtų išvysti dienos šviesą! (Beje, tiktai K. Bradūno suvalkietiško atkaklumo dėka pasirodė ir "Žemė" ir galėjo ilgėliau eiti "Literatūros lankai"). Dažnai mėtome gėlių puokštes neužsitarnavusiems, bet tyliam ir kantriam Kaziui Bradūnui šia proga reikėtų atiduoti visus ateinančio pavasario žiedus...

"Lietuvių literatūra svetur", sutelkusi pačius pajėgiausius žmones, ne tuščiais žodžiais, bet konkrečiais faktais įrodo vieną, okupantų prisitaikėlių nuolat kartoto, melo skystumą: išeivijos rašytojai per tuos minimus 22 metus, neremiami nei partijos, nei valstybinių išteklių, yra davę lietuvių literatūrai n e m a ž i a u už tėvynėje rašančiuosius rašytojus. Įsidėmėtina tai Maskvai, įsidėmėtina tai taip pat ir išeiviams! Įsidėmėtina tai ir tiems, kurie dar neprisirengė tos knygos įsigyti...

****

Atsiskyrus iš gyvųjų tarpo Jonui Kardeliui, susidūrėme su kaikuriais, be galo tipingais mums, žmogiškos prigimties savotiškumais. Neminėtume jų, jei jie nebūtų mus persekioję kultūriniam gyvenime nuo pačių pirmųjų stovyklinės buities dienų. Kadaise Alfonsas Nyka-Niliūnas yra nuoširdžiai įspėjęs kultūrininkus laikytis atokiai nuo, taip vadinamos, visuomenės, kuri, anot jo, moka taip nepaprastai iškilmingai laidoti, liūdėti mirusio, bet lygiai puikiai įstengia engti gyvuosius, jeigu jie neatatinka jų kurpaliui. Patetiška ir apmaudu buvo klausytis kaikurių asmeniškų pamokymų mums, kaip turėtume gerbti mirusįjį, iš tų asmenų, kurie, Kardeliui gyvam esant, jo pažiūras, jo spausdintą žodį, jo vienyjimo pastangas nuolat sabotavo ir niekino. Ištikimybė ir pagarba žmogui yra įrodoma jam gyvam esant, bet ne vien prie jo karsto. Nei pataikavimu, nei pinigais mirusiam padarytų nuoskaudų nebeatpirksime.

****

Dar kelios keistenybės. Tikriausia, jų esama ir kitų tautų tarpe, bet kažkaip labiau skauda, kai tai daroma savųjų. Pavyzdžiui, mūsų tarpe esama tokių, kurie niekad nemokytų ir nekritikuotų batsiuvio, mėsininko, dailydės, mechaniko, bet kažkodėl jaučiasi visiškais autoritetais, kai ima peikti literatūrą, dailę, muziką...

Daugelis tokių, kurie neatlaidžiai teisia kiekvieną jiems neįtikusį išeivijos lietuvį ir moko jį patriotizmo-nemoka padoria lietuvių kalba parašyti savo pasmerkimo!

O tokie, kurie įnirtusiai maišo su žemėm tėvus, kurių vaikai yra vedę ar ištekėję už svetimtaučių, patogiai pamiršta, kad jų pačių vaikai jau seniai nei žodžio nemoka lietuviškai. Esu sutikęs neseniai švedaitę, kuri, po dviejų vedybinių metų su lietuviu, lietuviškai geriau kalba už begales aršių patriotų!

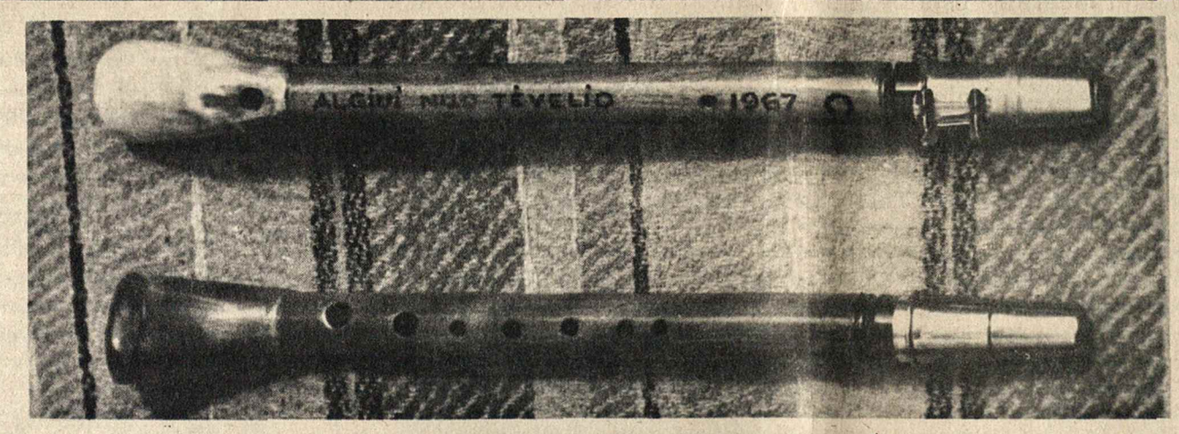

Montrealio lietuvių tautinių instrumentų orkestro du Sekminių rageliai. J. Šablausko nuotrauka.

2.

Anšlavs Eglītis.

TRIESE VIENOSE ROGĖSE

****

Baltosios Kalėdos! Švenčių išvakarės! - pagalvojo vežikas Kristupas Liedė ir tuojau susigūžė. Ne, ne! Kalėdų švenčių nebebuvo! Tai tebuvo atgyventi monai. Prietarai! Šiandien buvo diena, kaip ir kiekviena ir rytoj bus paprasta diena ir visi eis į darbą, kaip visuomet, kad išpildytų užbrėžto darbo normą ir pakeltų produkciją socialistinės valstybės garbei. Šventes, jei be jų negalėjai apseiti, tebuvo galima švęsti tyliai, mintyse. Kristupas nepatenkintas susiviepė: šį vakarą svainė su Andriumi uždegs eglutę. Tai buvo baisus pramuštgalviškumas. O kas, jeigu kaimynas pasakys sargui, sargas milicininkui, o milicininkas užprotokoluos visą įvykį aukštesnėm įstaigom? Ir pradės tyrinėt ir klausinėt? Kodėl švenčiama? Kas buvo galvojama? Prieš ką demonstruojama? Kas dar dalyvavo? O kaip ryšiai su užsieniu? -

Kristupas bailiai susigūžė ir bandė paskersakiuoti į storą, uniformuotą, medaliais apkabinėtą žmogystę, sėdinčią už jo nugaros rogėse. Išpurtęs ruso veidas, kaip visuomet buvo niūrus. Kristupas daug kartų stebėjosi, kodėl rusas savom išvykom buvo pasirinkęs jį, vienintėlį Padauguvės vežiką, jeigu jis galėjo pasirinkti daug greitesnę ir patogesnę susisiekimo priemonę?

Nors niūrusis keleivis jam visuomet sumokėdavo, Kristupas mielai būtų atsisakęs šio atlyginimo. Uniformuotasis žmogus jam nepatiko. Jo buvimas Kristupui priminė tamsesnius laikus. - Prieš dvidešimtseptynius metus uniformuoti vyrai staiga ir vidurnaktį įsilaužė į jo butą ir įsakė jam važiuoti su jais. Jam davė tik penkiolika minučių pasiruošimui, ir per šitą ketvirtadalį valandos jis buvo taip susijaudinęs, kad nesugebėjo nieko tinkamo pasiimti, ir Sibire vos nesušalo ir vos nenumirė badu. Daug ir netikėtai laimingų atsitikimų susikabino vienon grandinėn ir jį ištraukė pirmąją žiemą. Ir vėliau atsirasdavo gerų žmonių, kurie padėdavo sunkiose valandose, bet nei vienas jų nebuvo rusas. Jis niekad nesužinojo, kodėl jis dešimtį metų iškentėjo Sibire. Amnestija, po Stalino mirties, jį be paaiškinimo paleido į namus.

Kristupas sugrįžo į Rygą, lyg į svetimą miestą. Jo nuosavybė buvo išpustyta, jo butė įsitaisę rusai, o apie savo senąjį darbą, mokytojauti gimnazijoj, jis kaip buvęs katorgininkas, net svajoti nedrįso. Jis apsistojo pas svainę. Jo broliui gana ilgai sekėsi. Tik per paskutinį "valymą" jį išvežė. Tačiau jis mirė jau po kelių mėnesių. Ir svainė prarado savo tarnybą raštinėje ir dabar dirbo dirbtuvėje.

Pradžioje Kristupas kasė durpes, kirto mišką, dirbo prie laivų pakrovimo. Netrukus mirė jo kaimynas, vežikas, ir Kristupas paveldėjo jo roges. Rogės ilgai dar po to stovėjo sandėliukyje, prikrautos įvairių niekniekių. Tada, vieną dieną Kristupas išvilko jas į dienos šviesą, rūpestingai nuvalė ir nulakavo.

Tai jau išmirštanti tauta,
Kurią sutinkam stotyje. -

Taip nepriklausomos Latvijos laikais posmavo Aleksandras Čaks, ir Kristupas Liedė, kuris jautėsi priklausąs praėjusiam laikui, sugalvojo Čako garbei atgaivinti bent dalelę tos išmirusios tautos. Tai ilga ir paini istorija, kuria nei vienas užsienietis nepatikėtų - kaip sovietinės respublikos žmogus įsigijo arklį ir kaip jis jį išlaikė. Bet išnykstančio vežiko darbas buvo geras, tylus ir niekam akių nespigino. Šalia jo tik dar vienas amatas, estų rašytojo Gailičio tvirtinimu, sovietuose buvo tikresnis, mažiau krentąs į akis, mažiau sukeliąs įtarimų ir pavydo - tai kanalizacijų valytojo.

Kristupas Liedė ramiai važinėjo tyliomis Padauguvės gatvėmis. Ypatingai švenčių dienomis jam keleivių netrūko. Retkarčiais jis pavėžindavo vaikus, retkarčiais nuveždavo Andrių į mokyklą. Arkliui nereikėjo nei alyvos, nei benzino, nei padangų, nei atsarginių dalių, tik kartais pasagų.

Ir taip Kristupui kartas nuo karto pasitaikė pavežėti uniformuotą rusą. Paskutiniuoju metu ypatingai dažnai, du kartus savaitėje į vidaus reikalų ministeriją. Tai nebuvo malonūs pasivažinėjimai, bet atsisakyti, aišku, jis neišdrįso.

Rūpesčių ir baimės šiame krašte niekam netrūko. Kristupas ypatingai bijojo dėl Andriaus. Jaunimas vėl buvo pasidaręs pramuštgalviškas. Jis kalbėjo apie uždraustus dalykus, ir kalbėjo garsiau, nei buvo leidžiama. Jaunieji vėl pradėjo pasitikėti vienas kitu, visai priešingai vyresniosios kartos žmonėms, kurie buvo išmokę tylėti. Kristupą ypatingai gąsdino ir jaudino įvykiai Čekoslovakijoje. Jie galėjo pakurstyti čia esantį jaunimą. Dieve, kas tada dėtųsi! Vėl kraujo praliejimas! Areštai! Trėmimai! Gana, gana viso šito! Jis tetroško ramybės. Ramybės! Ir kad neatimtų jam arkliuko.

Kartais Kristupui pasitaikydavo kartu su keleiviu paimti ir Andrių. Tokiais atvejais, rusas mokėdavo trečdaliu mažiau. Kristupas buvo prisaikdinęs Andrių, kad šis važiuojant nei pusės žodelio nepratartų, ypač latviškai. Nes, kaip gali būti tikras, kad rusas nesupras? Net nesuprasdamas, jis kažką gali prigalvoti.

Ruso vežiojimas Kristupui buvo įgrįsęs iki kaklo. Kaip smagu būtų, pavyzdžiui, kad ir dabar, atsigręžus pasakyti maloniai ir mandagiai:

"Prašau išlipti, pone, nes nebegaliu jūsų toliau vežti. Mano arkliukas pradėjo šlubuoti!"

Galima būtų ir aiškiau, bei tiesiau išsireikšti:

"Atleiskite, pilieti, bet sekantį kartą nebegalėsiu jūsų pavežti. Rogės man pačiam reikalingos, kad galėčiau nuvežti savo brolėną į mokyklą".

O ar negalima būtų vieną kartą išdrįsti ir visai aiškiai pasakyti:

"Ko jūs, drauge, čia ieškote Rygoje? Ar neprotingiau būtų grįžti į namus, į plačiąją motiną Rusiją, kur vietos pakankamai?"

Draugas? Tai juk visai netinkantis, susuktas kreipinys! Kaip gi šitas rusas, atlindęs engti dorus žmones, gali būti Kristupo draugas? - Kraustykis po velnių, plėšike! - Tai buvo vienintėlė tinkanti kalba su tokiu!

Bet tai buvo tik retai pasitaikantys antplūdžiai. Kristupas gerai žinojo, kad niekada, nieko panašaus jis nepasakys. Tam reikėjo kitokios tulžies. Be to, jis jau buvo perdaug pavargęs. Jeigu jį dar kartą suimtų, nepadėtų nei laimingi atsitiktinumai, nei geri žmonės. Jis labai greitai nusibaigtų, tikriausiai jau pakelyje.

Kristupas atsiduso, čauptelėjo lūpomis ir pliaukštelėjęs botagu, suriko arkliui:

"Judinkis, judinkis, senasai kenkėjau! Pildyk savo darbo normą! Ponas sėdi tavo rogėse!"

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

PROPIRŠČIAI

5.

A. Povilainis

*****

"Tėviškės Žiburiuose" skaitytojas džiaugiasi turįs pusantro namo ir automobilį, tuo tarpu jo čiabuvis bendradarbis fabrike per tą pat laiką nieko neįsigijęs. Daug tautiečių galėtų panašiai ir dar labiau didžiuotis. Gausūs turtai turėtų rodyti mūsų sugebėjimą gyventi, o daugeliui toks sugebėjimas išreiškiamas totališku taupumu, - kaip gi kitaip tautiečiai per dvidešimtmetį būtų sudėję knygoje "Lithuanians in Canada" nurodytus du šimtu milijonų dolerių.

Neatėjo tie doleriai lengvai. Atnešė juos ilgi viršvalandžiai, savaitgalių plušas, visiškas neišlaidumas kitkam nei pačiom būtinybėm. Atnešė juos ir pamainomis dirbančios motinos.

Žinoma, už turtus prisėjo sumokėti kitokia kaina. Jau nebesusikalba tėvai su vaikais - ir nevien lietuviškai. Nuėjo atžalos aitais. Ir kaip nenueis, kai iš tėvų nieko vertingesnio už dolerį negavo, o šie, bevydami dolerį, nebeturėjo ko daugiau ir duoti. Suvyto ir žmonių asmenybės, turte išsipildymą suradusios.

Prakeiktas emigrantų likimas, nes jie, iš nieko pradėję, geidžia pasivyti čia šimtmečiais gyvenusius. Emigrantai, kokiais dauguma mūsų jau spėjo išvirsti, yra iš esmės materialistai. Taip jau yra. Tačiau kaltintini tie, kurie perdėtą turtėjimą net viešai skatina pastovesnių dalykų pasaulyje sąskaiton. O gal ir jie kitaip nebesupranta?

*****

Kanados spaudoje bei televizijoje daug diskutuotas tautybių rolės krašte klausimas, ypač paskyrus Bicultural - Bilingual komisiją. Mūsiškiuose laikraščiuose beveik nieko - mūsų bendruomeniniuose organuose ramu. Tiesa, delegacijos tyliai dalyvauja konferencijose, betgi tokiame Toronte net neprisiruošta B.B. vyrams įteikti lietuvių nusistatymo.

Argi niekam nerūpi kaip mums, nei anglosaksams, nei galams, nei prancūzams seksis vien tik dvikalbiame-dvikultūriniame krašte? Kur gi trečiųjų vieta? Regis, ne visi esame taip jau pasiruošę išvirsti airišiais (nes pas prancūzus nei botagu nenuvytų). Jei kas šiandien paklaustų kaip lietuviai visumoje yra nusistatę dabartinių judėjimų Kanadoje atžvilgiu - tikrai nežinočiau. Bent būtų nepatogu sakyti, kad jiems visai nesvarbu kaip bus.

Yra kultūros komisija, yra politinis komitetas, turime bendruomenės tarybą ir valdybas. Kodėl gi jie visi, kaip užraukti, tyli, kuomet energijos netrūksta labai abejotinos vertės knygų leidimui?

*****

Redaktoriam pasikeitus, 1969 metų pirmasis "Aidų" numeris yra visuomet įdomus lietuviško gyvenimo metine peržvalga, visuomet kiek kontroversiška ir verta akylesnio pervartymo. Šįkart akin krito autoriaus (redaktoriaus ar kolektyvo) pastebėjimas: "Išeiti iš "Eglutės" skaitytojų amžiaus neturi reikšti atsisveikinimo su lietuviška spauda, o tik perėjimą į "Ateitį" ar "Skautų Aidą" (kodėl ir ne į abu?). Panašiai ir toliau turėtų būti pereinama į bent vieną lietuvišką laikraštį ir į "Aidus" ar "Metmenis" (kodėl ir ne į abu?)". Tikrai kodėl nepakeisti tradicinio lietuviško nusistatymo "katalikams" skaityti ir remti tik savus, "cicilikams" irgi taip pat.

Džiugu, kad "Aidų" redakcijos bendradarbiais įtraukta aštuoniolika jaunesnių ir naujesnių žmonių. Tas, žinoma, dar neužtikrina žurnalo sustiprinimo ar praplėtimo, kadangi visi jie jau "Aiduose" dalyvavę, gal tik juos labiau įpareigos. Įdomu, kad bendradarbių sąstate nurodoma jų darbovietės - beveik vien universitetai ar kolegijos. Tai lyg ir sako - štai kokie dideli žmonės - profesoriai. Nesakau, kad maži (žinau, kad keletas jų tikrai aukšto ūgio), tiktai ir čia įsimato lietuviško mentaliteto sindromas aukštųjų mokyklų dėstytojus laikyti ypatingoje pagarboje, suteikti jiems jei ir ne intelektualizmo monopolį, tai bent tokią automatišką prielaidą. Pasižiūrėkim tik į mūsų kalboje ir spaudoje naudojamus titulus - dr., prof., kur reikia, kur tinka ir kur ne. Gal kas sutiktų nugincyti, jog universitetuose asilų nemažiau, kaip ir už jo?

Vedamajame redaktorius sako: "Yra sričių, kuriose nėra žmonių, ir telieka šias spragas pripažinti, o ne niekais užkimšinėti"! Tuo tarpu tame pačiame numeryje pristato architektūrinio pornografo kūrybą ir dar su aklaraščiu straipsniu. Matomai yra lengviau teorizuoti, nei *atsispirti spaudimams*, nes pilnai tikiu, kad J. Girnius ištikrųjų tai supranta.

NUOSMŪKIO VALDININKIJA TEBEGYVENA

Perskaičius "Tėviškės Žiburių" nr. 8 atspausdintą Prano Naujokaičio recenziją apie Gražinos Tulauskaitės eilių knygą, pasidarė graudu ir gaila.

Graudu, kad vėl žengiame greitu ir atžagariu žingsniu į čikaginių bei stovyklinių laikų patetišką balą. Gaila, kad tai ištinka savą spausdintą žodį. Palikus nuošalyje visai neįmanomai naivų Naujokaičio išvedžiojimą (nes Tulauskaitės poezija nuo tokių valdininkiškų reveransų, deja, nepagerės nei truputėlio!), norėtųsi tik paklausti jo, ko jis siekia užkabinėdamas dalykus, apie kuriuos nieko nežino ir, svarbiausia, neišmano? Argi jis staiga vėl įsidrąsino, tardamas, kad jau niekas jo nei pastebės, nei reaguos? Jam, štai, norime priminti, kad Katiliškio proza (apie kurią jis puse burnos ir pašaipiai, neminėdamas vardu, pakalba) liks mūsų rašto istorijoje ilgai po tai, kai nei Tulauskaitės eilių nei jų recenzento niekas nebežinos! Kokio lygio yra jo vertinimai, parodo jau ir toks faktas, kad recenzentas savo tekste knygą vadina "Vakarine banga", o ji, iš tiesų, vadinasi "Vakarė banga"!

M. L.

PROF. DAIL. ADOMUI VARNUI 90 METŲ

Mūsų dailės veteranas dail. Adomas Varnas atšventė Naujųjų Metų dieną savo 90-ties metų sukaktį. Sukaktuvininkas geros sveikatos ir gyvai domisi bei dalyvauja visose mūsų kultūrinėse manifestacijose.

****

65 m. amžiaus sausio 15 d. susilaukė poetas Teofilis Tilvytis. Jau kuris metas retkarčiais bepasirodo vienu kitu politiškai didaktinio pobūdžio eilėraščiu.

****

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

* PAŽINK SAVO ŠIRDĮ, Dr. B. Naujalis, RMNPt. PsD. Galima įsigyti iš paties autoriaus: 460 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. Canada. Kaina $ 2.00.

* LIETUVA TĖVYNE MŪSŲ, geografijos vadovėlis. Kreiptis į Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų vedėją Julių Širką, 6143 So. Sacramento Ave. Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina $ 4.50. Perkant dvi ar daugiau duodama 10% nuolaida.

* LIETUVIŲ DIENOS, mėnesinis žurnalas, spausdinamas 4346 Sunset Boulevard, Hollywood, Calif. 90029, USA. Metinė prenumerata - $ 8.00. Parašiusiems bus prisiųstas vienas numeris susipažinimui - nemokamai.

* ŽARA, naujas "Reader's Digest" formato žurnaliukas. 80 puslapių. Redaguoja Balys Jacikevičius. Platinamas paskirais *numeriais (metinė prenumerata nepriimama)*. 57 Park Place, N. Y. 10007. Kaina $ 1.00.

KREIVI VEIDRODŽIAI

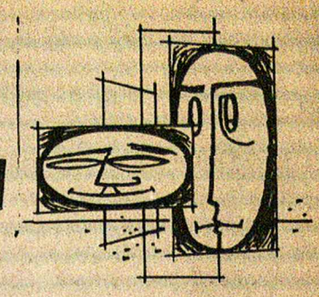

ČAPLINAS LANGĄ IŠMUŠĖ...

Mažasis Čarlis neturėjo kuo apsiauti. Čarlio motina, siųsdama sūnų parnešti biednuomenei skirtos duonos, dažnai jį apaudavo savo išklypusiais bateliais.

Kartą batelis kryptelėjo, ir Čarlis aikūne išmušė vienos krautuvėlės langą. Nusigando vaikas ir, čiupęs į rankas motinos batus, pasileido bėgti.

Krautuvininkas šoko vytis.

Lenktynes, aišku, laimėjo ilgasis krautuvininkas. Jis sučiupo berniuką ir ėmė jam sukti ausį.

— Ach, tu nenaudėli! Pabėgti norėjai?

— Nieko panašaus, ai!

— Kaip tai — nieko panašaus? Juk aš tave paqavau bebėgantį!

— Aš bėgau, ai! Bėgau namo paslimti pinigų už langą užmokėti.

PO PREMJEROS

Jaunas dramaturgas pakvietė Čarlį Čaplina į savo veikalo premjerą.

Pjesė neturėjo pasisekimo, ir žiūrovai, nesulaukę finalo, ėmė skirstytis namo.

Kitą dieną pjesės autorius komiką paklausė:

— Sakykite, kodėl gi jūs išėjote po antro veiksmo?

Čaplinas labai rimtai atsakė:

— Matai, tamsta, po pirmo veiksmo išeiti buvo kažkaip nepatogu.

ČAPLINAS PAVYDI

Vienas Holivudo aktorius, sutikęs Čarlį Čaplina, paklausė:

— Čarli, kaip tau patinka mano žmona, kurią tu ką tik matei?

— Ji labai graži. Aš tau pavydžiu.

— O aš, žinai, su ja skiriuos, — atsiduso aktorius.

— Tuomet aš tau dar labiau pavydžiu — šyptelėjo Čaplinas.

NEPATAISOMA YDA

Kartą Čaplinas savo žmonai pareiškė:

— Tu esi labai gera, bet turi nepataisomą ydą.

— Kokią? — išplėtė akis žmona.

— Kad esi mano žmona.

BRANGUS LAIKRODIS

Kartą Čaplinas draugams papasakojo tokią savo brangaus auksinio laikrodžio — chronometro, kuriuo jis labai didžiavosi, istoriją:

— *Jūs žinote, kad aš mėgstu stebėti žmones:* krautuvėse, turguje, restorane, rungtynėse. Tą kartą aš nuėjau į Niujorko metro. Žmonių kamšatis. Visi skuba, lekia... O aš stoviniuoju ir ieškau savo darbui peno. Prisižiūrėjęs, prisirinkęs naujų įspūdžių, grįžtu namo. Noriu nusivilkti paltą ir pajuntu, kad mano kišenėje kažkas yra. Įkišu ranką. Ištraukiu. Oqi šitas laikrodis! Žinoma, nueinu į policiją ir viską papasakoju. Policininkai surašo ilgą protokolą.

Kitą dieną aš qaunu laišką. Skaitau: „Rašęs šį laišką yra vienas profesionalus kišenvagis. Vakar aš kaip tik dirbau požeminėje geležinkelio stotyje. Kai pamačiau jus, buvau ką tik nuknialukęs puikų laikrodį. Esu karščiausias nepaprasto Tamstos talento gerbėjas, ir todėl nusprendžiau šį laikrodį Tamstai padovanoti. Tebūnie tai dėkingumo ženklas už tas malonias valandas, kurias praleidau kinoteatruose, žiūrėdamas Tamstos vaidinimus. Labai prašau, *neatsisakykite* priimti šį laikrodėlį."

Praėjo metai. Laikrodžio savininkas neatsirado. Policijos viršininkas man pranešė, kad pagal įstatymus aš esu teisėtas šio laikrodžio savininkas.

2.

B. Dundulis.

KARDELIS-ŽURNALISTAS

Tad tokiose sąlygose, kai "Lietuvos Žinių" prenumeratorių skaičius sukosi tik apie 2,000, jose 1923 m. gegužės mėn. pradėjo darbą J. Kardelis, po dešimtmečio tapęs jų vyr. redaktoriumi ir juo išbuvęs iki bolševikinės okupacijos 1940 m. viduryje. Į "LŽ" J. Kardelis tuomet atėjo jaunas, vos 30 metų pasiekęs, jėgų, energijos bei pasiryžimo kupinas. Kaip ir visi kiti anų, o taip pat ir vėlesniųjų laikų lietuviai žurnalistai, jis nebuvo baigęs jokių specialių žurnalizmo mokslų, kokie jau buvo senai dėstomi JAV ir Vakarų Europos universitetuose. Žurnalizmo teko mokytis iš pačios praktikos, bedirbant laikraštyje. Bet jis jau turėjo nemažą gyvenimišką patirtį ir ilgoką visuomeninio darbo stažą. Buvo jau gavęs brandos atestatą ir universitete studijavo gamtos mokslus.

Tačiau "LŽ" reikalai vis negerėjo, o po 1926 m. perversmo dar pablogėjo. 1927 m. prieš "Liet. Žinias" buvo įvykdytas atentatas, kai grupė politinių ekstremistų išsprogdino "Varpo" spaustuvę, norėdami visai "LŽ" likviduoti. Tačiau "LŽ" išsilaikė. Naujoj vietoj buvo nupirkti seni namai ir į juos persikraustė "Varpo" spaustuvė ir "LŽ" bei "Lietuvos Ūkininko" redakcijos. Dar po kelių metų "LŽ" vėl buvo atsidūrusios ant bedugnės krašto, kai vyr. redaktoriumi pakviestas J. Strimaitis pabandė jas lietuviškose sąlygose amerikoniškai leisti ir redaguoti, nes pats ilgesnį laiką buvo gyvenęs JAV. Susidarė didžiuliai nuostoliai ir b-vės vadovybė jau buvo nutarusi "LŽ" sustabdyti. Tuomet J. Kardelis ryžosi jas gelbėti, sutikdamas dirbti už mažiausią atlyginimą ir prižadėdamas b-vės valdybai visomis pastangomis jas pagerinti ir jų materialinį pagrindą sustiprinti.

Ir J. Kardelis savo pažadą tęsėjo, nesigailėdamas darbo ir laiko "LŽ". Dažnai ir vėlai vakarais praeiviai eidami Gedimino gatve, kur 38 Nr. buvo "L. Ž"., antrame aukšte matydavo J. Kardelio darbo kambaryje tebedegančią elektrą, o patį J. Kardelį sėdintį prie rašomojo stalo. Tuo metu J. Kardelis jau buvo jų vyr. redaktorius ir laikraštį tvarkė pagal savo nuožiūrą. Ir taip visi reikalai metai iš metų pradėjo gerėti.

3.

Paskutinis nepriklausomo gyvenimo penkmetis lietuviškiems dienraščiams jau buvo, galima sakyti, šiokios tokios gerovės laikmetis. "LŽ" jau buvo spausdinama apie 20,000 egz. kasdien, o šeštadieniais dar daugiau. Anksčiau buvęs 4 ar 6 pusl. dienraštis dabar buvo leidžiamas jau dažnai po 12, o kartais ir po 16 ar net 24 pusl. Redaktoriams nebereikėjo, kaip anksčiau, skaitytis su kiekvienu centu. Galima jau buvo ir šalutiniams bendradarbiams apmokėti už jų straipsnius. O kai jau yra kuo mokėti, tai galima ir bendradarbius pasirinkti. Ne tik "LŽ", bet ir kiti lietuviški dienraščiai pradėjo didėti, darytis įdomesni, gausiau iliustruoti, tuo pačiu pritraukdami daugiau ir daugiau skaitytojų.

Kiek vėliau "LŽ" jau galėjo pasiųsti keletą apmokamų korespondentų į užsienį, kurie kasdien darydavo redakcijai telefoninius pranešimus, įrašomus į tuometinę technikos naujovę - diktofoną. "LŽ" kaip tik pačios pirmosios įsirengė šią naujovę, kuria netrukus pasekė ir kiti dienraščiai. Tuo būdu mažiau bebuvo reikalo naudotis gerokai sausomis, nuobodžiomis ir kartais pavėluotomis Eltos žiniomis, kurioje vyravo gal kiek biurokratiniai polinkiai.

Visas lietuviškų dienraščių išaugimas ir pagerėjimas įvyko ne vien tik dėl pačių redaktorių nuoplenų, bet ir gyvenimo sąlygos ir aplinka jau buvo gerokai pasikeitusi. Padidėjo ir daugiau lietuviški pasidarė mūsų miestai, priaugo naujos, lietuviškas mokyklas baigusios, šviesuomenės, kurios ne vienas jau skaitydavo net visus tris dienraščius. Išaugusi Lietuvos pramonė ir dar daugiau prekyba pradėjo daugiau suprasti reklamos reikšmę ir vis daugiau skelbtis laikraščiuose. Dienraščių leidėjų pajamos už reklaminius skelbimus jau sudarė stambią poziciją jų biudžetuose. Be to, spaudos augimui dar labai žymios įtakos turėjo ir vis labiau įsitempianti tarptautinė padėtis. Tie laikai, kai Aristide Briando ar Austen Chamberlaino nuobodokos kalbos Tautų Sąjungoj Ženevoj buvo *didžiausia dienos sensacija*, jau buvo senai praėjęs. Dabar modernieji totalistai diktatoriai šokdino Europą. Abisinijos karas 1935 m., sekančiais metais kilęs ir net trejus metus trukęs Ispanijos pilietinis karas, nesibaigią Hitlerio akibrokštai Europai, Austrijos ir Čekoslovakijos pagrobimas, Stalino kruviniejі valymai ir bylos Maskvoje ir visa eilė kitų anų laikų įvykių jaudino ir domino žmones ir jie jau nebegalėjo išsiversti be dienraščių. Retkarčiais dienraščiai išleisdavo dar net ekstra telegramas, kai Europoje vykdavo kokie nors nauji dideli sukrėtimai.

Prie J. Kardelio nuoplenų "LŽ" dar galima priskirti ir tai, kad jos nemaža skaitytojų įpratino skaityti ne vien laikraščius, bet ir knygas. Jau nuo 1930 m. "LŽ" savo atkarpose pradėjo spausdinti vieną po kito įvairių rašytojų gyvus, intriguojančios fabulos romanus, kuriuos pradėjęs skaityti skaitytojas nekantriai laukdavo kitos dienos numerio ir romano tąsos. Iš viso tokių romanų "L. Ž". buvo išspausdinta net keliasdešimt. "LŽ" troškimas buvo ateityje kiek galima daugiau spausdinti originalios lietuviškos beletristikos ir tai netrukus būtų buvę įgyvendinta, kai jau autoriams buvo galima pakenčiamai apmokėti. Tuo "LŽ" pavyzdžiu pasekė ir kiti lietuviški dienraščiai. Pamažu lietuviai įprato daugiau skaityti ir jau per paskutinį mūsų laisvą penkmetį lietuviškos knygos padėtis gerokai pagerėjo.

Prie tamsesnių to laikotarpio dalykų tenka prisiminti vadinamosios Visuomeninio Darbo Vadybos įsteigimą. Tai buvo lyg maža režiminė propagandos ministerija. Ji perėmė iš apskr. viršininko cenzūros įstaigą ir vis labiau pradėjo kištis į laikraščių vidaus reikalus. Jumoristai tuojau ją pavadino Viešpaties Dievo Valia. Įkyriausias tos įstaigos vaidmuo buvo įvairių propagandinių straipsnių laikraščiams siuntimas, kuriuos reikėjo spausdinti. Buvo atsiunčiamos ne tik režimo vadų ilgos kalbos, bet ir nemaža kitos VDV viršininkų "kūrybos". Tie straipsniai neturėdavo jokio parašo ir buvo mašinėle parašyti ant mėlyno popieriaus, tad juos žurnalistai ir pradėjo vadinti mėlynaisiais ženklais. "XX amžius" prie savo straipsnių pradėjo dėti tam tikrus ženklus, kad skaitytojai juos atskirtų nuo atsiųstųjų. "L. Ž". pasitikėjo gi savo skaitytojų sąmoningumu ir jokių ženklų nedėdavo. Žinoma, J. Kardelis ir kiti redaktoriai tų mėlynųjų ženklų nemėgdavo, bet didelės tragedijos iš to nedarė. Kai Europoje visur kur aplink mus siautė totalizmai, buvo žiūrima į juos, kaip į neišvengiamą blogybę, kuri ateityje turės pranykti. Svarbiausias tuo metu klausimas buvo, kaip vis labiau įsiaudrinančioje Europoje išsaugoti savo krašto nepriklausomybę.

Smagu dirbti augančiame, kaip amerikiečiai sako, biznyje. Lietuviškųjų dienraščių būklei žymiai pagerėjus, vėrėsi vis nauji horizontai ir naujos galimybės. Prieš akis gretimoj Latvijoj buvo visus lietuvius žurnalistus viliojąs pavyzdys. Rygos dienraštis "Jaunakas Zinas" buvo jau pasiekęs net arti 200,000 tiražą, tai rodė, kad ten tą dienraštį, vaikus atmetus, skaitė kas aštuntas ar devintas latvis. O juk latvių tauta buvo net maždaug trečdaliu mažesnė už lietuvių. Tas rodė, kad ir mažoj tautoj galima išugdyti didelius dienraščius. Pritaikant latvių standartą Lietuvai ir lietuviški dienraščiai galėjo išaugti net iki 300,000 egz. Tuo atžvilgiu J. Kardelis turėjo plačių vizijų ateičiai.

Savo fizine struktūra, gal kiek savotiška kaklo, veido ir visos galvos išvaizda J. Kardelis buvo gana dėkinga figūra mūsiškiam karikatūristam, kurių vis daugiau pradėjo atsirasti. Jie kartais Kardelį nupiešdavo kaip žirafą su labai ištysusiu kaklu. Kardelis ne tik nepykdavo, bet patenkintas šypsodavosi. Kai tuo tarpu nemažas skaičius visokių lietuviškųjų viršininkų, ministeriais pradedant ir ponais nuovadomis baigiant, negalėdavo pakęsti ne tik karikatūrų, bet net ir draugiškų šaržų, nes tai laikydavo jų didingo iškilmingumo įžeidimu.

Tikėkimės, kad sulauksime dar kitų laikų, kai ir Lietuvoje vėl atgims trečią kartą "Lietuvos Žinios", bet, deja, mes jau nebeturėsime jose J. Kardelio.

B. DUNDULIS.

ST. CATHARINES, ONT.

Vasario 16 minėjimui KLB St. Catharines ir Niagara Falls, Ont. skyriaus valdyba su pirmininku A. Šetiku gerai pasiruošė ir sklandžiai ją pravedė.

Vasario 14 d. 7.30-8 v.v. buvo transliuota per radio gerai paruošta programa apie Lietuvą ir paaiškinta okupacinio režimo daromos dvasinės, religinės bei medžiaginės skriaudos lietuvių tautai.

Vasario 15 d. 10 val. ryto, miniai žmonių susirinkus prie miesto rotušės ir atvykus miesto merui, A. Šetikas pasakė trumpą kalbą ir pradėjo kilti į padanges Britų Bendruomenės ir N. Lietuvos vėliavos, pritariant Kanados ir Lietuvos himnams per garsiakalbius. Vėliavas iškėlus, miesto meras pasakė kalbą, kurioje apgailestavo lietuvius, netekus nepriklausomybės, pasidžiaugė lietuviais, kaip gerais žmonėmis ir jų aukštos kultūros įnašu į miesto kultūrinę bei medžiaginę pažangą. Po mero kalbos, anglų kalba, gerai apgalvotai, laikui ir vietai tinkamą, kalbą pasakė Stepas Šetkus.

Nuo miesto rotušės, geram orui esant, būrys lietuvių ir kitų tautybių žmonių persikėlė į aikštę, kurioje yra paminklas žuvusiems už Kanados laisvę. Tada A. Šetikas pasakė kelis reikšmingus žodžius ir pakvietė dvi tautiniais rūbais pasipuošusias jaunas lietuvaites padėti prie paminklo vainiką žydinčių gėlių, kurios turėjo būti priminimas bendrai kovai dėl Kanados ir Lietuvos laisvės.

Vasario 16 d. 10 val. ryto organizacijų vėliavoms ir uniformuotiem skautam dalyvaujant ir lietuviams užpildžius parapijos šventovės patalpas, kun. B. Mikalauskas atnašavo šv. Mišias už kenčiančią Lietuvą. Tik apgailėtina, kad vietoj pamokslo šventės proga, buvo paminėta vietinio gyvenimo mažos reikšmės nesugyvenimo išdavos, išvardinant vieną politinę srovę, darančią įtaką į kai kuriuos lietuvius su tikslu nužeminti lietuvių klebono autoritetą. Gal taip, gal kitaip, bet yra jaučiama nuo seniau, kad pats altoriaus autoritetas iššaukia vieną kitą lietuvių nesklandumą, kurių turėtume nekartoti ir vengti. Tik sklandžiai, bendrai veikdami, palaikysim lietuvybę

III-čiojo Lietuvos Valstybės prezidento A. Smetonos 25 metų mirties sukakties paminėjimo rengėjai St. Catharinėje. Iš kairės į dešinę stovi: J. Alonderis, A. Šetikas, A. Gverzdys, J. Satkus ir S. Šetkus.

nežalojamą, gyvą bei aktyvią ir sustiprinsime kovos pozicijas prieš Lietuvos priešus.

Po pamaldų, prie paminklo žuvusiems už Lietuvą, dvi lietuvaitės skautės padėjo lietuvių meilės ir pagarbos išreiškimą -gražių gėlių vainiką. Po to sekė skautų vadovybės sudaryta patriotinių minčių programa, kuriai dalinai vadovavo skautas Marius Šetkus ir programą atliko skautų vadovai su įvairaus amžiaus skautais, kurių programos pasižiūrėti ir pasiklausyti galėjo būti daugiau tautiečių. Paskaitą skaitė studentas Vytas Gudaitis, kuris be kitų gilių tėvynės meilės minčių pasakė: "Lietuvos nemačiau ir apie Lietuvą daug nežinau, bet tikiu ką knygos rašo ir geri lietuviai sako. Lietuva labai gražios gamtos kraštas, meilus bei brangus kiekvienam lietuviui. Dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės ir ateities kartos, kovos visomis priemonėmis, o kova bus laimėta, nes kova dėl tėvynės yra garbinga ir teisėta". Toliau programoje buvo Šetikaitės solo gražus šokis, Gverzdytės ir Zubrickaitės piano bei kitų skautų-skaučių eilėraščių deklamavimas ir kiti pasirodymai. Pabaigai, pasižymėjusi skaučių veikloje ir ilgametė šeštadieninės mokyklos mokytoja p. Gvardienė paragino iš suolų senus, didelius ir mažus bendrai dainai. Visi susikabinę rankomis, padainavo "Lietuva brangi, mano tėvynė"... Kaip pabaigai sudainuotos dainos taip ir kiti momentai priminė patriotam džiaugsmą ir liūdesį, kurį ypač jautriai pergyveno 1917-1919 m. lietuviškų organizacijų nariai bei L. nepriklausomybės kovų dalyviai - Lietuvos priešų kulkų pakirsti.

Vasario 22 d., vakare, St. Catharinės mieste, R. katalikų šventovės žemutinių patalpų salėje, susirinkusius lietuvius Vasario 16 minėjimui šiltu žodžiu pasveikino parapijos klebonas. Paskaitą - "Lietuvių šeimos auklėjimas ir svetimų kultūrų įtaka į lietuvių jaunuomenę", skaitė dr. Musteikis iš Buffallo. Paskaitininkas pasigėrėtinai giliai dėstė mintis, tačiau paskaita turėjo būti perduodama per garsiakalbius. Po ukrainiečių atstovo trumpos kalbos, Kanados valdžios žymių žmonių sveikinimo raštų skaitymo, sekė "Varpo" choro ir tautinių šokių koncertas, kuris buvo gerai atliktas. Po koncerto, atidarius sceną, pirmą kartą šioje apylinkėje matėme imitacinį N. Lietuvos žuvusiems Karo Muziejaus buvusį paminklą su kritusiu lietuviu ir prie jo verkiančia lietuvaite. Kitos dvi lietuvaitės aplankė žuvusį ir paminklą, padėjo baltų ir raudonų gėlių, kas primena mums, jog tūkstančiai nekaltų lietuvių žuvo, praliedami kraują už Lietuvą. Vėliau sekė Lietuvos himnas, vaišės ir lietuviškos dainos bei muzika ir šokiai.

Ten buvęs.

New York, N. Y.

Į LIETUVĄ
geriausia ir vertingiausia dovana
JAV DOLERIŲ KUPONAI
(U.S. Dollar Certificates)

Jūsų giminės gali pasirinkti KA ir KADA jie nori. Be to, tokiu būdu jie įsigyja viską VERTINGIAU apie ką Jūsų gimines patikins patys. Tūkstančiai jau užsakė tokius DOVANŲ KUPONUS per INTERTRADE EXPRESS CORP. ir jų giminės parašė apie pilną pasitenkinimą.

Absoliuciai neimamas joks MOKESTIS iš Jūsų ar Jūsų giminių, nes už patarnavimą mes gaunam komisą.

Jei neesate dar užsakę šiuos DOVANŲ KUPONUS per mus, kreipkites --- atsiųsime NEAPMOKAMĄ katalogą su pilnomis informacijomis.

VERTINGI ŠALDYTUVAI
Priimame užsakymus šaldytuvams, kuriuos skubiai galime pristatyti jūsų giminėms. Turime paruošę 9 modelius, kurių talpa nuo 85 iki 240 litrų ir jų kaina nuo $111.11 iki $240.33. Prašykite neapmokamos informacijos.

UŽSAKYKITE DABAR
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 E 23rd Street
New York, N.Y. 10010
KATALOGAI SIUNČIAMI VELTUI.

VASARIO 16 - JI NEW YORKE

Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo šventės minėjimas praėjo su geru pasisekimu. Skautams įnešus Lietuvos ir JAV vėliavas, buvo Apreiškimo parapijos choro vedamo muz. A. Kačanausko sugiedota Lietuvos ir JAV himnai ir Malda už Tėvynę.

Šventę trumpu žodžiu visų lietuvių pasveikinimu, kur jie tebegyvena ar Sibire vergijos jungą kenčia, tarė New Yorko Alto v-bos pirm. dr. A. Škėrys. Įvados žodį - invokaciją sukalbėjo kun. A. Petrauskas.

Sveikinimus ir pagarsinimus skaitė ir kalbėtojus kvietė Vida Lušytė.

Lietuvos pasiuntinys Washingtone pasveikinimą atsiuntė raštu. Lietuvos generalinis konsulas Šimutis tarė žodį.

Taip pat Lietuvos laisvės komiteto vardu pasveikino jo pirmininkas Vl. Sidzikauskas, linkėdamas neprarasti vilties į Lietuvos ateitį. O toji nepriklausomos laisvos Lietuvos ateitis reikalinga mūsų visų paramos ir pastangų.

Pagrindinį rūpestingai paruoštą pranešimą padarė dr. D. Jasaitis. Nors tas pranešimas buvo kiek ilgokas, bet įdomių žinių ir minčių kupinas. Jis buvo visų su atsidėjimu išklausytas ir plojimais palydėtas. JV.

CHICAGO, ILL.

L. B. SOCIALINIS KLUBAS ČIKAGOJE

LB Socialinis klubas Chicagoje veikia jau daugiau kaip 10 metų. Jis padėjo tautiečiams ne tik JAV-bėse, bet ir užsienyje įvairiuose jų reikaluose. Savo laiku klubo v-bos pranešimai bei aktualios informacijos buvo spausdinamos "Draugo" specialiame skyriuje, bet nutrūko. Taipogi kurį laiką buvo ir "Naujienose", o dabar "Sandaroje" ir kitur, kiek vieta leidžia. Žmonės, ypač senesnio amžiaus (pensininkai) skundžiasi, kad jų gyvybiniais klausimais spauda nesirūpina, nors jie daugiausia ją skaito ir remia. Tuo tarpu skautai, ateitininkai ir kiti turi nuolatinius skyrius didesniuose dienraščiuose, nors jie turi savo laikraščius bei žurnalus. Gi daugelis žmonių norėtų informacijų socialinio draudimo, imigracijos, pilietybės, atlyginimų iš Vokietijos bei kitų.

Soc. klubo v-ba turi nemaža informacinės medžiagos tais klausimais, bet negali tai atspausdinti. Kilo sumanymas išleisti specialų leidinį ar neperiodinį biuletenį, bet tam reikia lėšų ir bent kelių šimtų prenumeratorių. Klubo nario mokestis yra tik 1 doleris metams, o viskam nuolat brangstant ir daugeliui narių nesumokant ir to menko mokesčio, vos suvedami galai su galais.

Smulkesnes informacijas teikia L. B. Socialinio klubo v-ba, prisiuntus 1 dol. metinio nario mokesčio bei sau adresuotu voku, ir 2 tarpt. pašto šenklais atsakymui.

Rašyti adresu: Lithuanian Social Club, 3548 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609, USA.

Klubo VALDYBA

PAGERBKIME TUOS, KURIE GYVENO IR MIRĖ DIEVUI IR TĖVYNEI.

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE LAUKIA KIEKVIENO LIETUVIO ATSILIEPIANT SAVO AUKA.

LAIKO JAU NEDAUG.

Atsiliepkite adresu:

LITHUANIAN MARTYR'S CHAPEL FUND
2701, W. 68 St. Chicago, Ill. 60629. USA.

TORONTO

Taupyk ir skolinkis — **PARAMA**

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame .iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgičius ir asmenines paskolas iš 7%.

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. — Telefonas LE 2-8723

EKSKURSIJA EUROPON

BIRŽELIO **3** iki **19**

2 dienos Maskvoje,
5 dienos Vilniuje,
8 dienos Amsterdame

IR TIK $ 611.50

Lėktuvas, viesbučiai, pusryčiai ir pervežimai.

REGISTRUOTIS iki balandžio mėn. 1 d.

SMULKIAU SUŽINOSIT SKAMBINANT (416) 278-7261 arba

V. BAČĖNAS,
ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. E. Port Credit, Ont.
P.F. Paukštaitis, tel. 365-0311, M
Montreal, P.Q.

Dr. J. Kaškelis, VERSLO sąjungos pirmininkas.

FILMAS "SVETUR"

Jau visiškai baigiamas paruošti dokumentinis filmas iš lietuvių gyvenimo Kanadoje. Filmą finansavo Lietuvių Prekybininkų, Pramonininkų ir Amatininkų sąjunga VERSLAS, apjungianti Toronto ir apylinkės lietuvius verslininkus. Sąjungai vadovauja dr. Juozas Kaškelis. Filmui duotas bendrinis pavadinimas SVETUR. Jis susidaro iš trijų dalių, kurių kiekviena truks po valandą. Filmas spalvinis ir garsinis 16mm. Filmavimo ir atrankos darbus atliko arch. Vytas Petrulis. Meninę filmo priežiūrą vykdo dail. Telesforas Valius. Filmo muziką ir garsinį foną tvarko Zigmas Lapinas. Komentarus įkalbėjo Henrikas Nagys. Filmas atliktas profesionaliai ir yra aukštos meninės bei istorinės vertės. Pirmosios dalies premjera įvyks jau šį rudenį, verslininkų suvažiavimo metu, Toronte. Po to ji bus rodoma visoje Kanadoje ir JAV-ėse.

Praeitą savaitgalį filmo reikalais lankėsi Toronte Zigmas Lapinas ir Henrikas Nagys. Pirmoji dalis bus visiškai paruošta rodymui jau gegužio mėnesį. Iki rugsėjo mėnesio bus taip pat paruoštos antroji ir trečioji dalys. Nors filmo ruošimas ir užtruko kiek ilgiau, nei pradžioje buvo numatyta, bet tai išeis filmui tiktai į naudą. Tuo būdu buvo įmanoma filman įtraukti kiek galima daugiau mūsų žmonių bei įvykių.

TAUTOS FONDO KRAŠTO ATSTOVYBĖS NAUJAS ADRESAS

Visas TF aukas čekiais ar money orderiais prašome siųsti Tautos Fondo Krašto Atstovybės vardu šiuo nauju adresu: 17 Limerick Ave., Weston, Ont. Canada.

T. F. Krašto Atstovybė.

KANADOS LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE ĮVYKS

1969 m. kovo 22 d. Pranciškonų parapijos mažojoje salėje, 1021 College St., Toronto.

Programoje:

10.00 val. Atidarymas
10.15 val. J. Juknevičienės paskaita: "Pamoka parengiamajame skyriuje!" Diskusijos.
12.15 val. Pietų pertrauka.
1.00 val. E. Krikščiūnienės paskaita: "Mokymo problemos". Diskusijos.
2.30 val. A. Rinkūno paskaita: "Beskyrinė sistema kaip individualinio ir kolektyvinio mokymo sintezė". Diskusijos.
4.30 val. 30 min. pertrauka.
4.45 val. Mokyklų atstovų pranešimai ir diskusijos.
6.30 val. Uždarymas.
7.00 val. Vakarienė.

KLB Švietimo Komisija.

STUDENTŲ ŠAUKSMAS

Pasirodžiusią šiomis dienomis spaudoje žinutę apie lietuvių studentų silpnėjančią veiklą Toronte, tektų aiškintis, kaip pagalbos šauksmą studijuojančiam jaunimui.

Be savų, lietuviškoje dvasioje išaugintų intelektualų, negalime tikėtis ateityje lietuviškos veiklos ir politinio avangardo kovoje dėl Lietuvos. Dabartiniai lietuvių studentai - būsimi Kanados valstybės aukšti ir svarūs pareigūnai, neabejotinai turės našų balsą ir reikšmingą svorį kovoje dėl Lietuvos laisvės ir ateities.

Jei straipsnelyje pažymima, kad Toronto universitete esama apie 80 lietuvių studijuojančių, tai neįtikėtina, kad iš 80-ties šeimų neatsirastų tėvų, kurie nenorėtų bei nepajėgtų sudaryti veiklų studentų būrelį. Toks būrelis, p.J. Karkos organizuotas ir vadovautas, sėkmingai ir našiai veikė kelis metus Toronte. Jis (būrelis) išsirūpino būstinę ir baldus, surengdavo viešus šokius lėšoms sutelkti, suruošdavo initium semestri ir vaišes - pagerbtuves kasmet baigusiems aukštuosius mokslus. Gaila, tik, kad būrelis nepaliko pasekėjo, atseit, būrelio, kuris ir toliau rūpintųsi ir padėtų studijuojančiam jaunimui. Jei neatsirastų iš dabar studijuojančių vaikų tėvų rėmėjo būrelio, tektų kreiptis prie buvusių narių, ir prašyti jų pagalbos pritraukti naujų narių ir sudaryti darbštų būrelį.

Reiktų manyti, kad Toronto akademikų d-jos nariai, ypač čia baigusieji mokslus, ateis į pagalbą. O taip pat ir Toronto bendruomenė bei jos išrinktieji organai.

BESIDOMIS.

NIAGARA FALLS, ONT.

Su džiaugsmu reikia vertinti ir sveikinti kiekvieną lietuvį, pasiekusį išeivijoje aukštą išsilavinimą, ekonomiškai darantį pažangą, lietuvybę stiprinantį veikėją, aktyvų lietuviškų laikraščių bei knygų platintoją ir pan.

Niagara Falls, Ont. gyvenantieji lietuviai kai kuriais atžvilgiais negali nusiskųsti - yra pasiekusių aukštąjį mokslą, yra studijuojančių ir visi neblogai ekonomiškai tvarkosi. Tačiau jautėsi koks tai lietuvių vienybei trūkumas, nes neturėjom tinkamos patalpos sueigoms arba mažesnės apimties minėjimus daryti.

Ši problema jau išsisprendė teigiamai; virš metų laiko p. p. Vaškeliai apsigyvenę šiame mieste turi hotelį Venetian Tavern, kur kiekvienam lietuviui yra ir bus pakankamai vietos.

Pp. Vaškeliai, mylėdami savo tautiečius bei norėdami su jais pabendrauti, š.m. vasario mėn. 8 d. vakare sukvietė apie 40 svečių, kuriuos vaišino ir ta proga pagerbė gražaus amžiaus sulaukusį Antaną Vaškelį. Po įžanginės vieno kalbėtojo kalbos, žodį tarė Juozas Šarapnickas, kuris savokalboje paminėjo, kad nors p. A. Vaškelis yra tik kuklios pensijos pensininkas, bet labai myli skaityti ir beveik visus lietuviškus laikraščius yra užsisakęs ir perka visas knygas.

Sugiedojus "Ilgiausių Metų", žodį tarė Stepas Šetkus, kuris ilgesnėje kalboje dėstė patriotines mintis, palygindamas seną patriotą A. Vaškelį su einančiu į mūšį kareiviu, kuris nors ir žus, bet tauta ir valstybė gyvuos ir prisipildys naujom jėgom. Dar pasakė kalbas LB pirmininkas A. Šetikas ir p. Vanda Alunderienė.

U. S.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš $ 1,600,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v. p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5,5%
Terminuotus indėlius	6%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	9%
Nekiln. turto paskolas iš	8½%

LIETUVIU NAMU B-ves SUSIRINKIMAS

Didž. Gerb.

LIETUVIŲ NAMŲ HAMILTONE NARIAI!

Maloniai kviečiame Tamstas dalyvauti Lietuvių Namų Hamiltone Akcinės Bendrovės visuotiniame metiniame narių susirinkime, kuris įvyks Hamiltone 1969 m.kovo mėn. 22 d., šeštadienį, 3 val. po pietų parapijos salėje, 58 Dundurn Str., North; šia dienotvarke:

1. Narių registracija.
2. Susirinkimo atidarymas.
3. Susirinkimo prezidiumo rinkimas.
4. Mandatų komisijos rinkimas.
5. Praėjusių LN narių visuotinių susirinkimų protokolų priėmimas.
6. Valdomųjų organų pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) buhalterio ir reikalų vedėjo, c) kontrolės komisijos.
7. Diskusijos dėl pranešimų.
8. Balanso ir apyskaitos už 1968 m. priėmimas ir sąmatos 1969 metams tvirtinimas.
9. Audotoriaus tvirtinimas.
10. Lietuvių Namų Akcinės Bendrovės ateities svarstymas: a) įstatų paragrafo 64 pakeitimo svarstymas. "Viena akcija turi vieną balsą. Vienam fiziniam ar juridiniam asmeniui draudžiama parduoti daugiau kaip penkias akcijas".
Pastaba: LN valdyba savo posėdyje 1969 m. vasario 23 d. nutarė septyniais balsais dviem susilaikius siūlyti susirinkimui šį paragrafą pakeisti, leidžiant vienam asmeniui įsigyti LN akcijų ne daugiau kaip dvidešimt penkias.
b) LN Bendrovės likvidacijos svarstymas.
11. LN valdybos p-kui J. Palmer už parodytą iniciatyvą parduodant Deltą premijos skyrimo svarstymas.
12. Geros valios skolos nariams perrašymo į dividendus ir jų išmokėjimo svarstymas.
13. Valdomųjų organų rinkimai: v-bos p-ko, valdybos ir kontrolės komisijos.
14. Paskolos reikalui esant iki $100 000.- ir nekilnojamo turto pirkimo pavedimo valdybai svarstymas.
15. Klausimai ir sumanymai.
16. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame visus narius šiame susirinkime dalyvauti, o kas negalėtų, prašome įgalioti kitą asmenį.

LIETUVIŲ NAMŲ HAMILTONE AKCINĖS BENDROVĖS VALDYBA.

SKELBIMAS

6
Dievo Karalystės Žinios

(Tesinys

Taipgi pranašas Izajus 44 skyriuje rašo apie dievaičių darytojus: — Mes dabar gyvename tame laike, kuriame Dievo bausmė palietė dievaičių dirbėjus ir jų garbintojus, ant viso paviršiaus žemės. Taigi meskime nuo savęs visokios rūšies dievaičius kaip Pranašas sako Izajo 2:20. Darbai Apaštalų 17:29. Atiduokime garbę vienam Dievui, Sutvertojui dangaus ir žemės, ir visų matomų ir nematomų daiktų; taipgi Jo Sūnui Jėzui Kristui, kursai ėmė galybę, pradėjo viešpatauti čia ant žemės; kuris gali mus apsaugoti nuo atomo bombų ir kitų distruktyvių elementų. Todėl maldoje kreipiamės varde Jo. Dan. 12:1.

BIBLIJA
Arba Šventasis Raštas

BIBLIJA yra vienintelė teisinga istorija apie žmogaus atsiradimą. Pradžios knygoje, 1 Mozės 2:7, mes skaitome: „Taigi, Viešpats Dievas padarė iš žemės dulkių žmogų ir kvėpė jo nosį gyvybės kvapą, ir žmogus pasidare gyva siela." Panašiai liūdija ir kiti Biblijos rašytojai. Įkvėptasis Naujo Testamento rašytojas. Apaštalas Povilas, sako **„Pirmas žmogus** Adomas buvo padarytas gyva siela." (1 Kor. 15:45). 1 Timotiejui 2:13, pasakyta: „Adomas padarytas pirmas, paskui Jieva." Tasai pareiškimas sutinka su tuo, kas parašyta 1 Mozės 2:18, ir 22.

Toliau Biblija pasako mums, kad Dievas „padarė iš to vieno kraujo visas žmonių gimines, kad apgyventų visą žemės paviršį." (Ap. Darb. 17:26) Šitas Naujo Testamento pareiškimas sutinka su 1 Mozės 1:28 „Ir Dievas juodu palaimino ir tarė: Veiskitės ir dauginkitės, ir pripildykite žemę." Kad nebeliktų jokių abejonių apie žmogaus buvimą žemišku, o ne dangišku sutvėrimu, yra dar pasakyta: „Bet pirmas yra ne dvasinis, bet kūniškas, dvasinis paskui. **Pirmasis žmogus iš žemės žemiškas**; antrasis žmogus (Kristus Jėzus) iš dangaus, dangiškas." — 1 Kor. 15:46, 47.

(Bus daugiau)

Kas įdomaujatės apie Tiesą, mes prisiųsime veltui knygelių. Kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN BIBLE STUDENTS
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362. USA.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formoje "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

MONTREAL

PRANO BALTUONIO MEDŽIŲ ŠAKNŲ SKULPTŪRŲ PARODA

PARODA PRASIDEDA š. m. kovo mėn. 7 d. ir baigiasi š. m. kovo mėn. 30 d.

PARODOS VIETA: privati skulptoriaus galerija - 577 16th Ave., LaSalle, Que.

PARODOS LANKYMO LAIKAS: penktadieniais nuo 7 val. vakaro iki 10 val. vakaro, šeštadieniais - nuo 2 val. p. p. iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais - nuo 1 val. p. p. iki 10 val. vakaro.

DLK VYTAUTO KLUBAS

rengia tradicinę Juozų ir Juzių vakarienę, kovo mėn. 22 d. klubo patalpose, 2161 St. Catherine St. E. Bus šilta vakarienė su gėrimais. Gros Balčiūno orkestras. Kviečiame klubiečius, ypač Juozus ir Juzes, ir visus kitus lietuvius kuoskaitlingiausiai atsilankyti. Prašome padovanoti loterijai fantų, dovanojusių pavardes paskelbsime vakarienės metu. Pradžia 7:30 val. vakaro.

Valdyba.

MONTREALIO LIET. MOKYKLOS

Jau didoka dalis mokesčio už mokslą yra surinkta. Dėkojame pareigingiems tėvams už palengvinimą. Jei kas nebūtų gavęs asmeniško pranešimo apie mokestį, prašome kreiptis pas E. Dainių, tel. 626-3564.

****

Jau turima šiems mokslo metams ir aukų: $ 25.00 iš A. Norkeliūno. Dėkojame. Tikimės, kad Montrealio lietuvių organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys parems mokyklų savistovias pastangas.

Tėvų Komitetas.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" metinis susirinkimas įvyks ateinantį šeštadienį, kovo mėn. 15 d. 4 valandą po pietų Aušros Vartų parapijos salėje. Registracija prasidės 3 val. 30 min.

Kviečiami dalyvauti netik nariai, bet ir svečiai, kurie domisi "Litu". "Litas" šiuo metu turi beveik pustrečio milijono dolerių ir 1406 narius, taigi yra neabejotinai pati svarbiausia ir didžiausia Montrealio lietuvių ekonominė organizacija.

Metinis susirinkimas yra geriausia proga susipažinti su "Lito" veikla ir planais ateičiai.

P. RUDINSKAS, vedėjas.

LIETUVI DARBININKE!

Jei Tamsta dirbi metalo ar medžio dirbinių fabrike, tai Tamstos gaminiai yra ne kas kita, kaip geometrinės figūros. Tokį darbą žymiai palengvina geometrijos žinojimas. Nežinodamas geometrijos, Tamsta niekuomet nebūsi nei meistras, nei formanas. Tai kodėl nesusipažinti su geometrija? Mokytis niekuomet nevėlu.

Per šešias pamokas (raštu) Tamstai suteiksiu geometrines žinias, kurios praktiškai Tamstai reikalingos, nevargindamas Tamstos aksiomomis ir teoremomis.

Viena pamoka 2 dol. 50 centų, taigi už 15 dolerių Tamsta įsigysi žinojimą, kurį mokiniai mokyklose, paprastai įsigyja per dvejus metus.

S. Kriaučiūnas
38, Prospect Hill,
Swindon, Hilts,
England.

LIETUVIAI FLORIDOJE IR KALIFORNIJOJE

Montrealiečių lietuvių nemažai yra persikėlę pastoviam gyvenimui į Floridą ir Kaliforniją. Daugelis ten labai gerai įsikūrė jau iš Kanados nusivežtu kapitalu, Taip pat, nemažai montrealiečių lietuvių kiekvieną žiemą vyksta ten pas savo pažįstamus tik kanadiškos žiemos išvengti. Paskutiniuoju laiku išvyko E. ir M.Mačionienės, Br.Šalčiūnas, J. Gatautis, Kazakevičiai, K. Jokubauskienė ir kt. Nuo rudens ten žiemavoja S. Yespelskis, jau sugrįžo Juozas ir V. Jocai, kurie praleido laiką pas brolį Adomą-Jocius, Santa Monikoje.

Pr. P.

Income Tax

PRANAS TAUTKUS,
buvęs mokytojas,
turi daug prityrimo užpildyti visokius **Income Tax** blankus.
Kreiptis asmeniškai arba skambinti **tiktai** šiomis dienomis ir valandomis:
Šeštadieniais nuo 1—5 v. PM.
A. Matulio bute:
7686 Edward St., LaSalle.
Tel. 366-3805.
Sekmadieniais 1 — 5 v. PM.
Restorane Kaunas.
2587 Ontario St. East.
Tel. 525-0196.
Taipgi jis užpildo visokius pensijų ir emigrac. blankus.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO
TEL. 669-8834.
Programos vedėjas L. Stankevičius

Lafleur Radio Taxi
Savininkas Alfonsas Viskantas
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms.
• Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietoves.
SKAMBINKITE iš visų vietų LaSalėje.
TEL. 366-8300
-- visas 24 valandas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.
(Priešais NL redakcija)
SAV. G. DESROCHERS.

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941.
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

De Luxe Cleaners & Dyers Ltd.
117-6th AVENUE,
LACHINE, QUE.
Sav. P. RUTKAUSKAS
TEL. 637-6727
Viską paima iš namų ir išvalytus pristato.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE. VERDUN. P.Q.
Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvoką.
Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.
TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.
TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų remai. Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

EDCO" Construction Co. Ltd.
Skambinti W. Lapenaičiui -- 366-6237.
• Visokių namų pardavimas ir išnuomavimas LaSalleje (5½, 4½, 3½ kambariai).
• Su bendru apšildymu ir atskirai.
• Su virtuvės pečium, šaldytuvu ir be jų.
• Žemos kainos ir maži įmokėjimai.

KELEIVIS
636 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.
Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybes rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.
Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik $5.00.
Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina $ 1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratinės minties menesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur $5.00 metams.

ADAM'S
LaSalle Restaurant
TEL. 365-8666
• 16 metų pagarsėjęs "smoked meat" patiekalu.
• Visoks maistas pristatomas į namus.
7633 LaSalle 7633 Lasalle Blvd.
ir 4 Ave. kampas,
LASALLEJE.

Juozas Stankaitis

HIGHLAND AUTO BODY
CALEX GAS BAR
DIRBTUVĖ --- GARAŽAS
611b Lafleur Ave. LASALLE
Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252
Lietuviams nuolaida.
Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir dažymo darbai:
Infra red & Vinyl Tops painting
Gazolinas, Alyva ir kiti patarnuvimai
Padangos žemiausiomis kainomis ir baterijos.

JOE'S BUTCHER & GROCERY
LAURINAITIS JUOZAS
TEL: 524-0209
1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q
(Prie požeminio "METRO" stoties).
ALUS, MINKŠTI GĖRIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.
PRITYRĘS SVIEZIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKO SKONIO DEŠRŲ GAMINTOJAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SĄŽININGAS Į NAMUS, SALES VISOSE MIESTO DALYSE.

Jetté & frère ltée
Plumbing & Heating kontraktorius
• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
• Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE
366-0330

LaSalle
AUTOMOBILE INC.
7635. BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TÉL. 366-7818
• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION DODGE
LAURENT DAIGNEAULT
Président

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
TEL. 525-8971.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
T. Laurinaitis

A.B.C.
SIUNTINIŲ AGENTŪRA

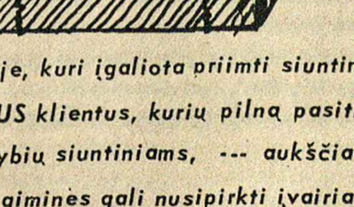

3891 St.Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI4-9098

• ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti muito mokestį.
• ABC aptarnauja Montrealyje LIETUVIUS klientus, kurių pilną pasitikėjimą turi jau 14-ką metų.
• ABC turi dideli pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, --- aukščiausios kokybės ir žemiausia kaina!!!
• ABC priima ir pinigus už kuriuos jūsų giminės gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
• ABC turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams į Lietuvą:

NELAUKDAMI UŽEIKITE Į ABC IR UŽSAKYKITE SIUNTINIUS, TADA IŠVENGSITE SKUBĖJIMO

ABC patarnavimas --- 100% pasitekinimas!

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus ..... $ 15.50
100 sv. miltų .... $ 21.50
100 sv. ryžių .... $ 25.00
20 sv. taukų .... $ 12.70

Šitos kainos įskaitant: produktus, muitą, persiuntimo mokestį ir t.t. Jūs nemokėsite nė vieno cento daugiau!

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOS "LITO"
VALDYBA IR KOMISIJOS 1968 METAIS

Sėdi iš kairės: D. Jurkus-sąskaitybos vedėjas, J. Bernotas-pirmininkas, P. Rudinskas-vedėjas ir sekretorius, P. Petronis-vald. vicepirmininkas. Stovi: B. Staškevičius-revizijos komisijos narys, J. Šiaučiulis-vald. II vicepirm., J. Lukoševičius-revizijos kom. pirm., J. Adomaitis-revizijos kom. narys, J. Bulotas-kredito kom. narys ir S. Kęsgaila-kredito kom. pirm. Trūksta P. Adamonio-vald. nario veiklos plėtimui ir V. Piečaičio-kredito komisijos nario.

"LITAS" $ 2,441,465.51

Aktyvas

	1969 II 28	1968 II 28
Kasa banke	98,569	53,797
Paskolos	2,131,221	1,907,023
Vertyb. pop.	142,693	93,265
Term. ind. banke	40,000	50,000
Investac. Lygoje:		
Šėrai	106	106
Stabil. fondas	1,491	1,491
Lygos namai	1,000	1,000
Centr. Kred. Unijoj:		
Šėrai	1,617	11,019
Depozitai	20,000	10,000
Bonding (draud.)	703	1,405
Inventorius	4,065	3,771
	2,441,465	2,132,877

Pasyvas

	1969 II 28	1968 II 28
Term. Indėliai	456,910	-
Šėrai	1,300,388	1,420,340
Depozitai	608,535	656,834
Atsargos fondas	14,437	9,778
Įstoj. mokestis	17	17
Namų fondas	14,060	9,478
Garantijų fondas	20,919	16,337
Veiklos plėt. fondas	2,206	1,113
Nepaskirst. pelnas	3,608	1,753
Uždarytos s-tos	45	-
Šių metų pelnas	20,340	17,227
	2,441,465	2,132,877

Per praeitus metus "Litas" paaugo $ 285,000, įstojo 107 nauji nariai, 8 mirė ir 35 išstojo. Šiuo metu "Litas" turi 1406 narius. Kadangi praeitų metų apyskaita buvo išsiuntinėta visiems nariams, tai vietoje metinio balanso ($ 2,387,075), čia patiekiamas paskutinis "Lito" mėnesinis balansas.

Šių metų balanse atsirado stambi terminuotų indėlių pozicija ($ 456,910). Be jų tolimesnis "Lito" augimas būtų tapęs labai problematišku, kadangi terminuotus indėlius įsivedė ir plačiu mastu pradėjo priiminėti ne tik "Trust kompanijos", bet ir didieji bankai.

KANDIDATAI Į "LITĄ".
Šiais metais į valdomuosius organus yra išstatyti šie kandidatai:
Į Valdybą: Mališka Izidorius, Piečaitis Juozas ir Styra Petras.
Į Kredito Komisiją: Blauzdžiūnas Jurgis, Bulota Juozas, Kudžma Augustinas, Petrauskas Ignas, Piečaitis Vincas ir Vanagas Vladas.
Į Revizijos Komisiją: Ladyga Jonas ir Niedvaras Bronius.
Į valdybą renkamas vienas, į kredito k-ją du ir į rev. k-ją vienas narys.

Pr.R.

LEONAS GURECKAS GRĮŽO Į KEATING FORD

L. Gureckas, buvęs kartu su Juozu Stankaičiu ADAM'S restorano savininku, kviečiamas Keating Ford vadovybės, vėl grįžo į senasias manadžerio padėjėjo pareigas. Jis gauna dar daugiau atsakomybės ir be abejo aptarnaus savo klijentus lygiai gerai, kaip ir ankščiau. Lietuviams L. Gureckas gerai pažįstamas, kaip geras visuomenininkas, niekad neatsisakęs padėti saviesiems.

Adam's restoraną toliau tvarkys, visų lietuvių pažįstamas ir mėgiamas J. Stankaitis. L. Gurecko vietą restorane dabar užims p. Stankaitienė.

Linkime abiems mūsų laikraščio artimiems bičiuliams daug sekmės.

• Juozas ir Marytė Vizgirdai iš Aurora, Ill. lankosi Montrealyje ir kitose Kanados vietovėse.

ARTĖJA SPAUDOS BALIUS

Jau balandžio mėn. 12 diena nebe už kalnų. Šių metų Spaudos balius, atidėtas dėl Jono Kardelio mirties, dabar vėl energingai organizuojamas ir bus vienas linksmiausių ir šauniausių suėjimų. Loterijai fantai vėl plaukia. Dail. A. Tamošaitienė, kai "NL" redaktorius praeitą savaitgalį aplankė p.p. Tamošaičius Kingstone, mums įteikė puikią nuotrauką to jos išausto tautinio žemaitiško rūbo, kuris bus įteiktas baliaus iškiliajai lietuvaitei. Šią nuotrauką čia dedame, primindami visiems tautiečiams, kad baliaus diena artėja. Ta proga norime šioje vietoje nuoširdžiai padėkoti gerb. Šv. Kazimiero parapijos klebonui dr. F. Jucevičiui, kad jis nukėlė tą pat dieną turejusią įvykti Margučių vakarienę.

• Kazys Lukas, paukščių ūkio savininkas is Barrington, P.Q., rūpindamasis NL padėtimi, lankėsi redakcijoje ir džiaugėsi darbovietės praplėtimu bei laikraščio patobulėjimu.

• Serga Povilas Kvietkauskas, kuriam ligoninėje padaryta operacija, taip pat padaryta operacijos J. Adamoniui ir P. Petruliui,

• Mirė Kostas Tamošauskas, 69 metų amžiaus.

Vertybiniai popieriai buvo padidinti nenorint laikyti didelių sumų banko sąskaitoje. Jų garantija "Litas" bet kada gali pasiimti stambias paskolas, kurios paprastai po kelių savaičių ar net kelių dienų grąžinamos. Tokių paskolų praeitais metais "Litas" buvo pasiėmęs iš banko $ 225,000 sumai.

Kai kas nugąstauja dėl galimų nuostolių iš "Lito" priklausymui Lygai. Kaip iš balanso matyti, bendra "Lito" investacijų suma Lygoje yra tik $ 2,597, iš kurios nei stabilizacijos fondas, kuris veikia su pelnu, nei Lygos namai, kurių vertė yra pakilusi, jokių baimių nekelia.

Kas atydžiai seka kasmetines "Lito" apyskaitas, tas lengvai gali įsitikinti pastoviu "Lito" augimu, efektyviu ir sąžiningu patarnavimu nariams ir apdairiu bei saugiu santaupų investavimu. Tatai turėtų užtikrinti dar didesnį Montrealio lietuvių pasitikėjimą "Litu", ir jo augimą kaip nariais, taip ir kapitalu.

P. RUDINSKAS,
"Lito" Vedėjas.

GINOS ČAPKAUSKIENĖS REČITALIS

Š. m. kovo mėn. 25 d., antradienį, 8.15 val. vakaro, Plateau salėj, 3710 Calixa Lavalle, Park La Fontaine, Montrealyje, įvyks Ginos Čapkauskienės (sopranas) ir Jacques Pratto (bosas) rečitalis. Akomponuos, Montrealio lietuviams gerai žinoma, ponia Mado Roch.

Gina Čapkauskienė dažnomis progomis yra dainavusi lietuviškuose parengimuose. Tačiau, tikriausiai, nevisiems žinoma, kad ji paskutinius penkis metus pastoviai dainuoja Montrealio muzikos mėgėjų gausiai lankomoje "La Cigale".

"La Cigale" randasi St. Denis ir Maisonneuve gatvių sankryžoje ir yra vienintėlis restoranas visoje Kanadoje, kur visą įprastą aptarnavimą atlieka vien tik solistai. (Dar vienas panašus restoranas Š. Amerikoje yra New Yorke, berods, vardu "Asti").

Pirmą kartą užklydęs į "La Cigale" nustembi, kai užsisakęs gėrimą ar valgį, staiga, pasijunti lyg būtum pakliuvęs į kokį koncertą ar net operą. Nes dažnai penki vyrai ir Gina, aptarnaudami klijentus, ima dainuoti. Bizet, Gounod, Mozart, Puccini, Schubert, Verdi "and you name it" pasipila įvairiausiomis kombinacijomis - tai solo, tai duetu net iki seksteto!

Klausytoją sužavi klasikinė, pusiau klasikinė, net ir liaudies daina, išpildoma anglų, graikų, ispanų, italų, lietuvių, prancūzų, rusų, vengrų, vokiečių ir žydų kalba. Jų repertuare vien grupinių dainų yra apie šimtą. O kur dar solo arijos? Todėl ir nenuostabu, kad vakaras tenai prabėga visai nejučiomis. "La Cigale" yra lyg ir laikinas pakaitalas iki Montrealis įkurs savo pastovų operos teatrą.

Bet Gina Čapkauskienė nesitenkina vien tiktai "La Cigale". Ji nuolat tebesimoko ir žengia pirmyn. Josios pažanga susidomėjo Les Entreprises Belle-Arti Enrg., kurie ir pakvietė ją šiam rečitaliui.

Gina Čapkauskienė savo rečitalyje išpildys ir keletą lietuviškų dainų. Mes gi tikimės, kad josios koncerte netrūks ir lietuvių klausytojų.

V. Ž.

PIRMAS ANSAMBLIS MONTREALYJE

Sparčiai ir energingai vyksta Montrealyje naujojo lietuvių jaunimo ansamblio repeticijos. Jam vardas jau išrinktas, bet bus laikomas paslaptyje iki š. m. balandžio mėn. 26 dienos, kai įvyks jo krikštynos ir pirmasai koncertas. Viso ansamblio vadovas yra Zigmas Lapinas kurio nei saviesiems, nei lietuviškajai išeivijai jau nereikia nei pristatyti: jį pažįsta iš Montrealio Lietuvių teatro pasirodymų ir visos eilės muzikinių aranžamentų scenai bei filmui. Tautiniams šokiams vadovauja Hilda Lapinienė. Vokalinę muziką padeda ruošt Ina Šipelienė. Neabejojam kad Montrealio lietuviai šį ansamblį priims su didžiausiu entuziasmu, nes tokio vieneto mums jau seniai trūko. Štai, bus visiems suteikta proga ateityje savo jaunimu ir pasigerėti, ir juos moraliai bei materialiai paremti.

• Linda Lesevičiūtė baigusi atitinkamus kursus ir rasta tinkama dirbti keleiviniuose lėktuvuose, jau dabar dirba kursuojančioje oro linijoje tarp Montrealio ir Miami, Floridos.

VESTUVINIŲ SUKNIŲ PASIŪLYMAS

Puošnios ir įvairaus dydžio vestuvinės suknios žemiau išpardavimo kainos, kurių vertė $ 100 ir daugiau -- parduodamos po $ 25 - 35.

Darykite užsakymus sau ir giminėms į Lietuvą.

Br. Kirstukas, tel. 769-2941
239 - 4 Ave., Verdun, Mtl. P.Q.

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
CHIRURGINĖ PRAKTIKA
KREIPTIS TEL. 931-3275.
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. Andre)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
Dantų gydytojas
1396 St. Catherine Street West
Suite 419
Tel: 866-8235, namų 681-2051.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS
J.P. Miller, B.A., B.C.L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
6396 Bannantyne Verdun, Montreal
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
Tel. 767-6183.

LITAS
MONTREALIO LIETUVIU KREDITO UNIJA
ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MOKA UŽ:
DEPOZITUS 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 5.5%
TERM.IND. 1 metams 6.5%
TERM.IND. 2 " 6.75%
TERM.IND. 3 " 7.0%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2,000 šėrų sumos.

DUODA PASKOLAS:
ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 8.5%
įskaitant gyvybės apdrauda iki $ 10,000.
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais -- trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakarais -- pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Litas" nr. 752D

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario PROVINCIJOSE
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

A. J. Norkeliūnas
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 — 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotique)
Montreal. Telefonas RA. 7-3120

Keating FORD Sales Limited
FALCON -- FAIRLANE
GALAXIE -- THUNDERBIRD
MUSTANG -- TRUCKS
4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.
TEL. 769-8831
USED CARS
1 year guarantee
Kreipkites į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford lietuvis atstovas
769-8831.
Tel: namų 366-2548